

§16a-miljøgodkendelse på husdyrbruget på adressen Kongsholmvej 5, 6900 Skjern
15. juni 2020

Returadresse
Land, By og Kultur – Land og Vand
Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing

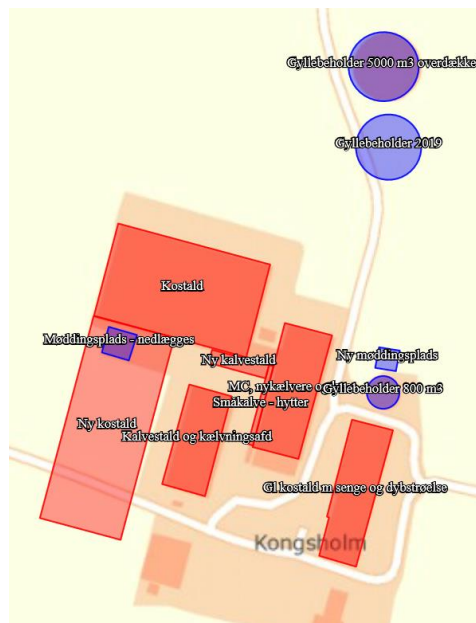
**NATURENS
RIGE**

Ejer af husdyrbruget på
Kongsholmvej 5
6900 Skjern

Sagsbehandler
Poul Bennetzen
Direkte telefon
9974 1560
E-post
Poul.Bennetzen@rksk.dk
Dato
15. juni 2020
Sagsnummer
20-002966

Miljøgodkendelse

gældende for husdyrbruget på adressen
Kongsholmvej 5, 6900 Skjern

Virksomhedens art:
Matrikel nr.:
Betegnelse:
Tilsynsmyndighed:
Kvalitetssikret af:

Malkekvægbesætning med opdræt.
2a Kongsholm Gde, Hanning
Husdyrbrug omfattet af §16 a i husdyrbrugsloven
Ringkøbing-Skjern Kommune
Anne Marie Susgaard, Ringkøbing-Skjern kommune

Indholdsfortegnelse

Stamblad:	4
Oplysninger om husdyrbruget:	4
Meddelelse af miljøgodkendelse	5
Baggrund og kort resumé	5
Biaktiviteter	6
Samdrift	6
Afgørelsen	6
Vilkår for miljøgodkendelsen	8
Generelt	8
Nye stalde	8
Godkendte stalde, produktioner og miljøteknologier	9
Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand	10
Beskyttelse i forhold til naboer	11
Tilsyn, kontrol og egenkontrol	13
Uheld og risici	13
Ophør	14
Formalia	14
Lovgrundlag	14
Høring og offentliggørelse	15
Klagevejledning	15
Udnyttelse, kontinuitet og revurdering	16
Miljøvurderingen	19
Erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.	19
Beskrivelse af husdyrbruget	20
Lokalisering	23
Forbudszoner	23
Afstandskrav	23
Beskyttelseslinjer	24
Samlet vurdering af lokalisering	24
Påvirkning af landskab	24
Værdifulde kulturmiljøer	24
Bevaringsværdige landskaber:	25
Samlet vurdering af påvirkningen af landskab	26

Påvirkning af vilde planter og dyr.....	26
Ammoniak påvirkning af natur	26
Påvirkning af bilag IV-arter	30
Samlet vurdering af påvirkningen af vilde planter og dyr	31
Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand.....	31
Samlet vurdering af påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand.....	35
Påvirkning af naboer	35
Lugt	35
Støj og rystelser.....	39
Lys.....	40
Fluer og skadedyr.....	40
Støv.....	41
Transport.....	41
Samlet vurdering af påvirkning af nabogener.....	43
Anvendelse af BAT (bedste tilgængelige teknik).....	43
Anvendelse af bedste teknik til reduktion af ammoniakemissionen.....	43
Alternative løsninger	49
0-alternativ.....	49
Egenkontrol.....	49
Konklusion	50
Bilag 1: Bygningsoversigt /indretning af stalde.....	51
Bilag 2: Indretning af stalde	54
Bilag 3: Læhegn.....	56
Læhegn der bør bevares	56
Bilag 4: Afløbsplan	57
Bilag 5: Adresser inden for konsekvensradius.....	58
Bilag 6: Natur	60

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Kort- og matrikelstyrelsen. Copyright Kort- og matrikelstyrelsen 1992 /KD.86.1033.

Luftfotos – Danmarks Digitale Ortofoto – er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Cowi. **DDO ©, Copyright COWI.**

Stamblad:

Bedriftens ejer og driftsansvarlig	Ejer af husdyrbruget på adressen Kongsholmvej 5 6900 Skjern
Bedriftens adresse	Kongsholmvej 5 6900 Skjern
Bedriftens miljøkonsulent og ansvarlige for miljøkonsekvensrapporten.	Gråkjær Landbrug A/S v. Hanne Bang Fabersvej 15 7500 Holstebro Mobil: 51182855 E-mail: hab@graakjaer.dk
Kommune	Ringkøbing-Skjern Kommune
Ejendomsnummer	7600027370
Bedriftens betegnelse	Husdyrbrug omfattet af § 16a i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
Ansøgning nr.	216615, indsendt d. 27-3-2020, ver. 2.

Oplysninger om husdyrbruget:

Stalde og produktioner:

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem
Eksisterende staldafsnit				
Gl kostald m senge og dybstrøelse	1.315	635	Malkekøer, kvier og stude	Sengestald med spalter
		135	Malkekøer, kvier og stude	Dybstrøelse
Kostald	3.443	2.450	Malkekøer, kvier og stude	Sengestald med spalter (kanal, linespil)
Småkalve - hytter	90	60	Kalve, (under 6 mdr.).	Dybstrøelse
MC (malkecenter), nykælvere og køer	1.409	285	Malkekøer, kvier og stude	Sengestald med spalter
		305	Malkekøer, kvier og stude	Dybstrøelse
Kalvestald og kælvningsafd	1.041	260	Malkekøer, kvier og stude	Dybstrøelse
		425	Kalve, (under 6 mdr.).	Dybstrøelse
Nye Staldafsnit				
Ny kostald	3.997	585	Malkekøer, kvier og stude	Dybstrøelse
		2.075	Malkekøer, kvier og stude	Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb
Ny kalvestald	184	115	Kalve, (under 6 mdr.).	Dybstrøelse

Opbevaringslagre

Navn	Lagertype	Størrelse (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Miljøteknologi
Eksisterende opbevaringslagre				
Gyllebeholder fra 2013	Flydende	5.000	868	Teltoverdækning
Gyllebeholder fra 1986	Flydende	800	191	
Gyllebeholder fra 2019	Flydende	3.000	765	
Ændret placering af møddingsplads				
Møddingsplads (sløjfes)	Fast	175		
Ny placering af møddingsplads	Fast	100		

Meddelelse af miljøgodkendelse

Baggrund og kort resumé

Ringkøbing-Skjern Kommune modtog den 29. januar 2020 en ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Kongsholmvej 5, 6900 Skjern.

Der er meddelt følgende miljøgodkendelse til husdyrbruget på Kongsholmvej 5, 6900 Skjern:

- 07-12-2009: § 12 miljøgodkendelse (Udvidelse af dyrehold, ny stald, gylleforsuring, gylleseparation, kalvehytter, ny gyllebeholder, ny møddingsplads).
- 14-02-2011: Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen (Miljøgodkendelsen ændres mht. ny stald, kalvehytter, møddingsplads. Miljøteknologien ændres, således at nyt gulvsystem erstatter gylleforsuring og gylleseparation, udbringningsarealer ændres).
- 20-02-2015: Tillæg nr. 2 til miljøgodkendelsen (Udvidelse af dyrehold, inddragelse af eksisterende bygninger til stald og ændret placering af møddingsplads og kalvehytter).
- 27-05-2019: Afgørelse på anmeldelse til etablering af ny gyllebeholder på 3.000 m³.

Kort resumé

Ansøgningen om miljøgodkendelse omfatter hele husdyrbruget, en udvidelse af husdyrbrugets dyrehold, samt opførelse af en ny stald på 3.997m² med produktionsarealer på 585 m², og 2.075 m² med hhv. dybstrøelse og fast drænet gulv med skraber og ajleafløb og en ny kalvestald på 184 m² med 115 m² produktionsareal med dybstrøelse. Desuden flyttes den eksisterende møddingsplads.

Der anvendes følgende virkemidler til at reducere udledninger af ammoniak:

- 5.000 m³ gyllebeholder med telt.

Biaktiviteter

ingen

Samdrift

Husdyrbruget på Kongsholmvej 5, Hanning, 6900 Skjern drives under samme CVR nr. som husdyrbruget på adressen Kirkebakken 10, Hanning, 6900 Skjern. De 2 ejendomme har fælles aftalearealer.

Der vurderes, at de 2 ejendomme ikke har samdrift, idet ejendommene ikke er teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundne. De 2 ejendomme har en indbyrdes afstand på ca. 2 km. Ejendommen på Kirkebakken 10 har en miljøgodkendelse dateret 14. december 2009.

Afgørelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse af husdyrbruget på ejendommen matr. nr. 2a Kongsholm Gde, Hanning beliggende på adressen Kongsholmvej 5, 6900 Skjern. Afgørelsen meddeles i medfør af § 16a i Husdyrbrugsloven og på de angivne vilkår.

Miljøgodkendelsen gælder hele husdyrbruget uden arealer og omfatter en udvidelse/ændring af husdyrbruget, samt opførelse af en ny stald på 3.997 m² og en ny kalvestald på 115 m², samt en flytning af møddingspladsen. De nye stalde placeres i tilknytning til eksisterende bebyggelse.

Miljøgodkendelsen gælder hele husdyrbruget og omfatter følgende produktionsarealer i eksisterende stalde:

Dyretype og staldsystem	Produktionsareal (m ²)
Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter	3.370
Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	700
Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	485
I alt	4.555

Samt opførelse af nye staldbygning i tilknytning til eksisterende bebyggelse:

Dyretype og staldsystem	Prod. areal (m ²)	Total areal (m ²)
Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	585	3.997
Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	2.075	
Ny kalvestald	115	184

Der er der forsat telt på gyllebeholderen på 5.000 m³.

Afgørelse om miljøgodkendelse sker på baggrund af ansøgning skema nr. 216615, indsendt den 27. marts 2020, version 2.

Afgørelsen om miljøgodkendelse af husdyrbruget Kongsholmvej 5, 6900 Skjern meddeles på baggrund af, at Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet, uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Der gøres opmærksom på, at alle ændringer af eksisterende afløb som udgangspunkt skal godkendes.

Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer hvor vandet afledes til nedsivning, skal der søges om en nedsivningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.

Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer med afledning til vandløb, herunder dræn og grøfter, skal der søges om en udledningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.

Der gøres hermed opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, eller dispensation efter anden lovgivning, herunder Museumsloven. Eventuelt byggeri/ombygning må først påbegyndes, når der ligger en særskilt tilladelse til igangsættelse af byggeriet.

Forholdet til museumsloven

Der gøres opmærksom på, at sten og jorddiger, der er omfattet af bestemmelserne i Museumsloven §29a, ikke må beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra Ringkøbing-Skjern Kommune.

Der foreligger særlige regler for jordbearbejdning omkring gravhøje bl.a. må der ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes (herunder også juletræer og lignende) inden for en afstand af 2 meter fra højens yderste kant jf. §29 f i museumsloven.

Information om diger og gravhøje kan findes på www.miljoportal.dk.

Vi anmoder om, at Ringkøbing-Skjern Kommune bliver orienteret, såfremt der sker ændringer i ejerforhold eller af driftsansvarlig.

Vilkår for miljøgodkendelsen

Konkrete bestemmelser i lovgivningen, som er generelt gældende for landbrug, er som hovedregel, ikke nævnt i denne miljøgodkendelse. Miljøgodkendelsen meddeles på de nedenstående vilkår.

Generelt

- 1) Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og med de eventuelle ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.
- 2) Godkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra afgørelsen er meddelt. Hvis godkendelsen kun bliver delvist udnyttet bortfalder den del der ikke er udnyttet.
- 3) Udnyttelse anses for, at foreligge når byggeriet faktisk er afsluttet eller ved konstatering af, at det der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført. Se i øvrigt afsnit om udnyttelse, kontinuitet og revurdering i Formalia.
- 4) De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 5) Drifts-, indretnings-, eller bygningsmæssige ændringer, skal anmeldes til kommunen inden de påbegyndes. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændring/udvidelse/renovering kan ske indenfor rammerne af denne miljøgodkendelse.

Nye stalde

- 6) Der må opføres en ny kvægstald på i alt 3.997 m², hvor af produktionsarealet udgør hhv. 585 med dybstrøelse og 2.075 m² med fast drænet gulv med skaber og ajlefløb. Der må desuden opføres en ny kalvestald på 184 m² med produktionsarealer på 115 m² med dybstrøelse
- 7) Det nye byggeri skal opføres således, at valg af byggemateriale og farver vil falde i harmoni med de eksisterende bygninger og det omgivende landskab. Farver skal derfor være afdæmpede nuancer og materialer skal være ikke reflekterende.
- 8) Der skal opførelse plantes slørende beplantning på vestsiden af de 2 gyllebeholder på hhv. 3.000 m³ og 5.000 m³. Beplantningen skal bestå af egnskarakteristiske arter og skal vedligeholdes (kravet fremgår i afgørelsen om anmeldelse fra 2019).

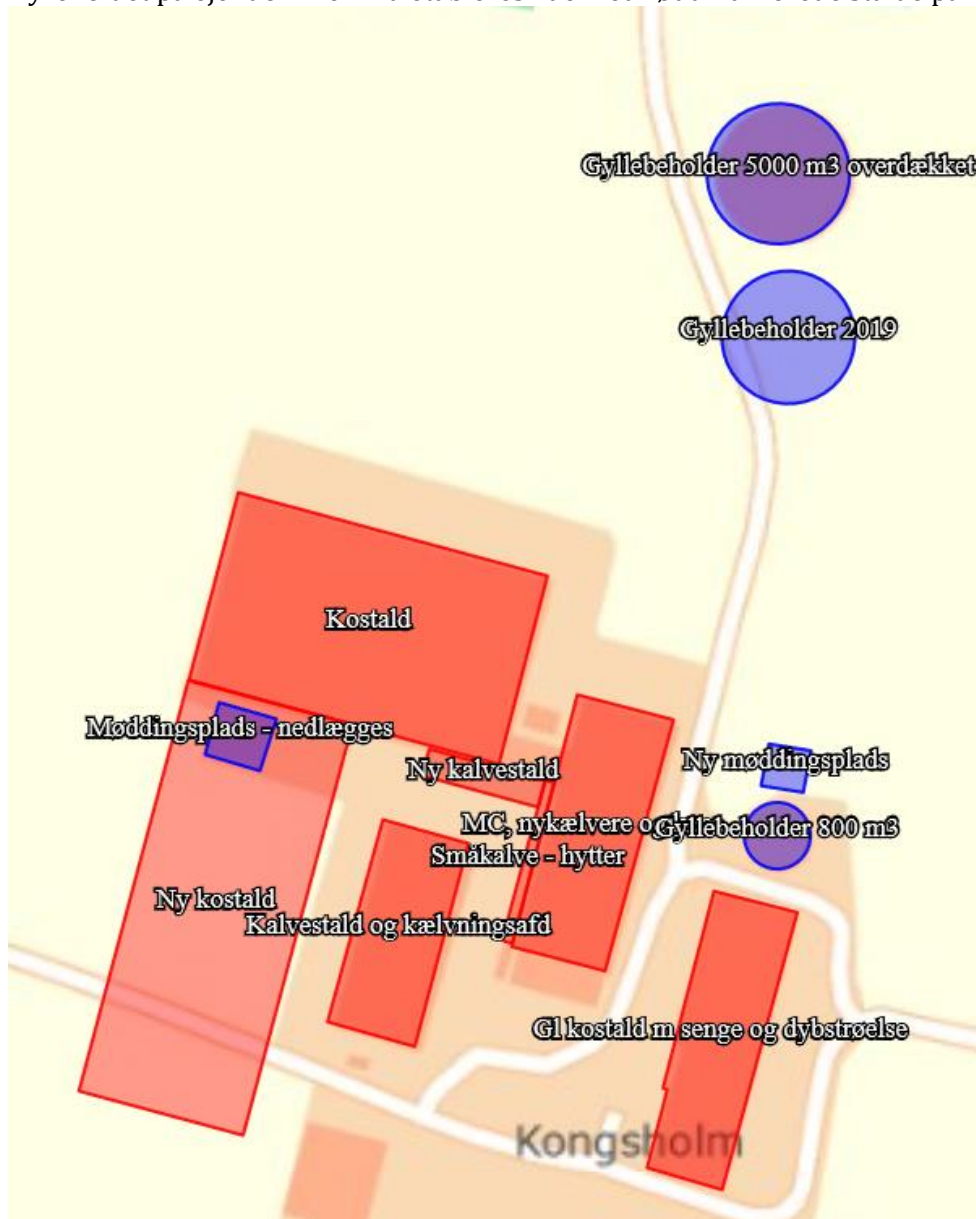
Produktion af fiberstrøelse (vilkår i tillæg nr. 2 til miljøgodkendelse fra 2015)

- 9) Fiberpresser til produktion af fiberstrøelse skal opstilles på betonplads med afløb til gyllesystem.
- 10) Produktion af fiberstrøelse skal tilpasses det aktuelle behov for strøelse, således at produceret strøelse er fordelt samme dag, som det er produceret.

Godkendte stalde, produktioner og miljøteknologier

11) Dyreholdet på ejendommen må etableres i de med rødt markerede stalde på kort nedenfor.

12) I stalde med dyrehold skal dyretype og staldkategori på arealer der anvendes til produktion være i overensstemmelse med oversigten nedenfor.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem
Eksisterende staldafsnit				
G1 kostald m senge og dybstrøelse	1.315	635	Malkekøer, kvier og stude	Sengestald med spalter
		135	Malkekøer, kvier og stude	Dybstrøelse

Kostald	3.443	2.450	Malkekøer, kvier og stude	Sengestald med spalter
Småkalve - hytter	90	60	Kalve, (under 6 mdr.).	Dybstrøelse
MC, nykælvere og køer	1.409	285	Malkekøer, kvier og stude	Sengestald med spalter
		305	Malkekøer, kvier og stude	Dybstrøelse
Kalvestald og kælvningsafd	1.041	260	Malkekøer, kvier og stude	Dybstrøelse
		425	Kalve, (under 6 mdr.).	Dybstrøelse
Nye staldafsnit				
Ny kostald	3.997	585	Malkekøer, kvier og stude	Dybstrøelse
		2.075	Malkekøer, kvier og stude	Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb
Ny kalvestald	184	115	Kalve, (under 6 mdr.).	Dybstrøelse

- 13) På husdyrbruget skal der anvendes teknologier til reduktion af ammoniakemission som angivet i tabellen nedenfor.

Enhed	Miljøteknologi	Effekt NH ₃ -N %
Gylletank på 5.000 m ³	Teltoverdækning	50

- 14) Miljøteknologierne skal drives som anført i tabellen nedenfor.

Enhed	Driftsvilkår teltoverdækning
Teltoverdækning	<p>Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle. Det kan accepteres, at teltoverdækningen står åben i forbindelse med tømning og udbringning i en sammenhængende periode på max 1 uge når der køres gylle ud. Herefter skal teltoverdækningen lukkes.</p> <p>Skader på den faste overdækning skal repareres straks, således at overdækningen altid er helt tæt. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der inden to hverdage efter skadens opståen indgås aftale om reparation. Kommunen underrettes straks herom.</p>

Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand

- 15) Der skal til beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand træffes foranstaltninger som anført i tabellen nedenfor.

Vask af maskiner	Vask af landbrugsmaskiner og redskaber skal ske på fast vaskeplads med bortledning af vaskevandet til
------------------	---

	opsamlingsbeholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske på udbringningsarealerne.
Rengøring af arealer	Affald, foderrester, gødningspild mv. skal fjernes fra befæstede arealer, som har afledning af overfladevand til nedsivning eller recipient.
Vedligeholdelse af anlæg	Afløb, beholdere, pumper og andet, som anvendes til afledning af spildevand, restvand og saftafløb, skal altid være i driftsklar stand. Ændret håndtering af spildevand, restvand og saftafløb skal anmeldes til kommunen.
Håndtering af gylle	Håndtering af gylle skal foregå under opsyn og eventuelt spild skal straks opsamles. Påfyldning af gyllevogne skal ske med vognmonteret pumpe, der har returløb til tanken eller på fast plads med afløb til opsamlingsbeholder.
Opbevaringsanlæg generelt	Opbevaringskapaciteten skal være mindst 9 mdr.
Kompost- og ensilageopbevaring	Ved etablering af kompost og ensilage i markstakke skal tidspunkt og placering noteres på et kortbilag i driftsjournalen.
Oplag af olie og medicin	Eventuelt spild af olie skal straks opsamles af velegnet absorptionsmateriale – eks. kattegrus. Spildolie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening. Medicin skal opbevares forsvarligt og utilgængeligt for uvedkommende.
Affald	Affald skal opbevares og bortskaffes, efter kommunens til en hver tid gældende affaldsregulativ.

Beskyttelse i forhold til naboer

- 16) Der skal til beskyttelse imod væsentlige nabogener træffes foranstaltninger, som anført i tabellen nedenfor.

Fluer og skadedyr	Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse - som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). På forlangende skal indgås kontrakt med autoriseret rottebekæmpelsesfirma.
-------------------	--

Lugt	Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder renholdelse og tørhed på den faste del af staldgulvet, renholdelse for at hindre støv- og smudsbelægninger i stalden samt renholdelse af fodringssystem m.v.		
Støj	Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige nedenstående værdier, målt ved nabobeboelser, eller deres opholdsarealer.		
	Dag	Tidsrum	db(A)
	Mandag - fredag	07.00 - 18.00	55
	Mandag - fredag	18.00 - 22.00	45
	Lørdag	07.00 - 14.00	55
	Lørdag	14.00 - 18.00	45
	Lørdag	18.00 - 22.00	45
	Søn- og helligdag	07.00 - 22.00	45
Alle dage	22.00 - 07.00	40	
Lavfrekvent støj,	Nedenstående grænser er for lavfrekvent støj og infralyd (dB re 20 µPa), målt indendørs. Støjgrænserne gælder for ækvivalentniveauet over et tidsrum på 10 minutter, hvor støjen er kraftigst. Grænserne er gældende for impulsagtig lavfrekvent støj og infralyd. For støj/lydgrænser hvor der ingen impulser forekommer, skal der lægges 5 dB til nedenstående skema.		
	Anvendelse	Tidsrum	A-vægtet lydtryksniveau (10-160 Hz), dB
	Beboelsesrum	Aften/nat kl. 18.00-07.00	15
		Dag kl. 07.00-18.00	20
	Kontorer, undervisnings- og andre støjfølsomme rum	Hele døgnet	25
	Øvrige rum	Hele døgnet	30
Måling for lavfrekvent støj skal følge anvisningerne i afsnit 3.4 i Miljøstyrelsens Orientering nr. 9 af 1997 "Lavfrekvent støj, infralyd og Vibrationer i eksternt miljø"			
Vibrationer	Nedenstående grænser er for vibrationer, dB re 10 ⁻⁶ m/s. Vibrationsgrænserne gælder for det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning Slow.		
	Anvendelse	Tidsrum	Vægtet acc. niv, L _{aw} i dB
	Boliger i boligområder	Hele døgnet.	75
	Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	Aften/nat kl. 18.00-07.00	75
		Dag kl. 07.00-18.00	80
	Institutioner	Hele døgnet	75
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	85	

	Ved måling til dokumentation for overholdelse af vibrationsgrænserne, skal anvisningerne i afsnit 4.3 i Miljøstyrelsens Orientering nr. 9 af 1997 "Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø" anvendes.
Kontrol og målinger for støj/vibrationer	<p>Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støj- og vibrationsvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt medmindre den seneste kontrol viser, at vilkårene ikke er overholdte.</p> <p>Måle- og beregningspunkter fastsættes efter nærmere aftale med tilsynsmyndigheden.</p> <p>Hvis de fastsatte støjgrænser overskrides, skal der sammen med rapport om målinger/ beregninger fremsendes forslag til støj- og/eller vibrationsreduktion ned til de fastsatte grænseværdier og med tidsplan for gennemførelse.</p> <p>Ved målinger/beregninger for støj og/eller vibrationer, udarbejdelse af afrapportering og gennemførelse af eventuelle tiltag for støj- og/eller vibrationsreduktion, skal udgifterne hertil alene afholdes af virksomheden.</p>
Lys	<p>Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for de omkringboende.</p> <p>Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.</p>
Støv	<p>Driften må ikke medføre støvgener uden for ejendommens eget areal, som af tilsynsmyndigheden skønnes at være væsentlige.</p> <p>Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcykloner, eller anden støvbegrænsende foranstaltninger.</p>
Døde dyr.	Døde dyr skal bortskaffes til godkendt destruktionsvirksomhed. Animalsk affald, herunder selvdøde dyr skal opbevares og afhændes i overensstemmelse med den til enhver tid gældende bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr.

Tilsyn, kontrol og egenkontrol

- 18) Dokumentation i form af logbog, kvitteringer og opbevaringsaftaler opbevares i mindst 3 år og forevises tilsynsmyndighed efter anmodning.

Uheld og risici

- 19) Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til at anmelde dette til tilsynsmyndigheden, Ringkøbing-Skjern Kommune den først kommende hverdag. Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112.

- 20) Senest 14 dage efter driftsuheld skal driftsansvarlig fremsende en skriftlig orientering, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader, samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.
- 21) Ejendommens beredskabsplan/driftsforskrift skal til en hver tid være ajourført.

Ophør

- 22) Ved ophør af driften, skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand. Bl.a. skal stoffer, der kan forurene jord, grundvand og overfladevand, samt affald bortskaffes, efter gældende regler.

Note: Efter landzonebestemmelserne jf. planlovens §§ 37 og 38 kan overflødige driftsbygninger tages i brug til en række formål, uden egentlig kommunal godkendelse, altså alene efter anmeldelse.

Formalia

Lovgrundlag

Miljøgodkendelsen er givet på baggrund af husdyrbrugsloven, hvor krav efter VVM-direktivet, og habitatdirektivet samt i et vist omfang regler fra miljøbeskyttelsesloven og planlovens landzoneregler varetages.

Miljøgodkendelsen suppleres af generelle regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og den generelle regulering i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Grundlaget for miljøgodkendelsen var på godkendelsestidspunktet:

- Kommuneplan 2017-2029
- Husdyrbrugsloven, Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20. december 2006 senest ændret i bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. nr. 520 af 1. maj 2019
- Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug nr. 1261 af 29. november 2019
- Husdyrgødningsbekendtgørelsen Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning nr. 760 af 30. juli 2019
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, nr. 240 af 13. marts 2019 (Naturbeskyttelsesloven).
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 1595 af 6. december 2018
- Bekendtgørelse om affald, nr. 224 af 8. marts 2019 (Affaldsbekendtgørelsen).

- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines nr. 1257 af 27. november 2019 (Olietankbekendtgørelsen).

Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige godkendelser/tilladelser i henhold til anden lovgivning.

Høring og offentliggørelse

Ansøgningsmaterialet har været offentliggjort i 3 uger på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug fra den 3. februar 2020 til den 24. februar 2020, hvor der ikke er indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Udkastet til miljøgodkendelsen har været i 30 dages høring hos ansøger, konsulent, naboer og ejere og beboere på ejendomme med boliger/bygninger indenfor konsekvenszonen fra den 27. april-20 til den 8. juni 2020.

Naboer: Ejere og beboer af boliger og bygninger indenfor konsekvensradius på 651 meter.

Matrikulære naboer: Matrikulære naboer i husdyrlovens forstand defineres som ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til den ejendom, hvorpå anlægget er beliggende. Ringkøbing-Skjern kommune vurderer at udvidelsen på anlæggene generelt er af underordnet betydning for de matrikulære naboer til ejendommens markarealer. Nabohøringen tager derfor udgangspunkt i den matrikler, hvorpå anlæggene ligger. De naboer til markarealer, som i særlige tilfælde bliver berørt af udvidelsen, bliver inddraget i høringen i henhold til forvaltningslovens almindelige regler om partshøring. Det er i den aktuelle sag vurderet, at der ikke er nogen, som skal inddrages i høringen.

I forbindelse med høringen er der ikke indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Afgørelse om miljøgodkendelse vil blive offentliggjort den 15. juni 2020 på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside på www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug.

Klagevejledning

I henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over miljøgodkendelsen af ansøgeren, Miljøministeriet, samt enhver, der må antages, at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af de myndigheder og organisationer, der angivet i lovens § 85-87.

Ved klage, kan Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen.

Udnyttelse af miljøgodkendelsen i klageperioden og imens eventuel klage behandles, sker på eget ansvar.

Ansøgeren vil få besked, hvis der klages over afgørelsen.

For behandling af klager, der indbringes for nævnet, herunder anmodning om genoptagelse, betaler klager et gebyr på 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende.

Klagegebyret tilbagebetales, hvis du får helt, eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres, eller ophæves, eller klagen afvises, som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af klagenævnets kompetence.

Ønskes afgørelsen prøvet ved domstolene, skal søgsmål ifølge § 90 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug være anlagt inden 6 måneder efter, at sagen er offentliggjort.

Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen. Klagen skal være modtaget og registreret senest den 13. juli 2020.

Indsendelse af klage

Det er obligatorisk for klager, at bruge Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale Klageportal, med mindre, du har fået en tilladelse fra Miljø- og Fødevareklagenævnet, der fritager dig for, at anvende den digitale Klageportal. I nedenstående tekst kan du se, hvordan du skal bruge den digitale Klageportal.

Digital Klageportal

Hvis du ønsker, at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder på dette link: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er indsendt til Miljø- og Fødevareklagenævnet, og når du har indbetalt klagegebyret. Du betaler gebyret via elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling.

Anmodning om fritagelse for indsendelse, via klageportal

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal, som udgangspunkt, afvise en klage, der ikke er indsendt via Klageportalen. Hvis du ønsker, at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende din klage og en begrundet anmodning til Ringkøbing-Skjern Kommune, Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing. Ringkøbing-Skjern Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Hjælp til klage

Miljø- og Fødevareklagenævnet stiller i et vist omfang, en supportfunktion til rådighed ved oprettelse af en klage. Supportfunktionen kan kontaktes pr. tlf.: 7240 5600, eller på mail: nh@naevneneshus.dk. De kan kontaktes på følgende tidspunkter: man.-fre. 9.00-15.00.

Udnyttelse, kontinuitet og revurdering

En godkendelse efter § 16a i husdyrbrugsloven bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter at godkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses for udnyttet, når byggeriet faktisk er afsluttet. Hvis der ikke foreligger et byggeri anses en godkendelse for udnyttet, når det konstateres, at det, der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført.

En udnyttet miljøgodkendelse kan bortfalde helt eller delvist, hvis den efterfølgende ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år. Udnyttelsen forudsætter at mindst 25 % af det godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt og at den driftsmæssige udnyttelse ikke på noget tidspunkt ophører i 3 på hinanden følgende år. Driftsmæssig udnyttelse kræver, at der er dyr på produktionsarealerne svarende til mindst 50 % af det mulige ifølge dyrevelfærdskravene.

På vegne af Teknik- og Miljøudvalget

Ivan Thesbjerg
Afdelingsleder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Poul Bennetzen
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Kopi af udkast til miljøgodkendelse er sendt til:

Ansøger:

- Ejer af husdyrbruget på Kongsholmvej 5, 6900 Skjern

Konsulent:

- Gråkjær Landbrug A/S, Fabersvej 15, 7500 Holstebro v. Hanne Bang, e-mail: hab@graakjaer.dk

Naboer

- Ejere og beboer af boliger/bygninger inden for konsekvensradius på 658 meter + matrikulære naboer til matrikel nr. 2a Kongsholm Gde, Hanning, se bilag 5.

Kopi af udkast til miljøgodkendelsen er sendt til:

- Gråkjær Landbrug A/S, Fabersvej 15, 7500 Holstebro v. Hanne Bang, e-mail: hab@graakjaer.dk
- Ringkøbing-Skjern museum, Arkæologisk Afdeling v/Torben Egebjerg, e-mail: post@arkvest.dk
- Det økologiske Råd, 2200 København N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing-skjern@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, e-mail: senord@sst.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomiteé for Ringkøbing-Skjern Kommune, e-mail: dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk,
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: midtvestjylland@friluftstraadet.dk

Kopi af miljøgodkendelsen er sendt til:

- Gråkjær Landbrug A/S, Fabersvej 15, 7500 Holstebro v. Hanne Bang, e-mail: hab@graakjaer.dk
- Ringkøbing-Skjern museum, Arkæologisk Afdeling v/Torben Egebjerg, e-mail: post@arkvest.dk
- Det økologiske Råd, 2200 København N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing-skjern@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, e-mail: senord@sst.dk

- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomité for Ringkøbing-Skjern Kommune, e-mail: dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk,
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: midtvestjylland@friluftsradet.dk

Miljøvurderingen

I henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal Kommunalbestyrelsen ved afgørelsen om godkendelse efter § 16 a i husdyrbrugloven vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig

- 1) landskabelige værdier,
- 2) natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning,
- 3) jord, grundvand og overfladevand, og
- 4) lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Kommunalbestyrelsen skal ved vurderingen inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år før kommunalbestyrelsens afgørelse.

Erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Ansøgningen omfatter opførelse af en ny staldbygning på 3.997 m² og en ny kalvestald på 184 m² i tilknytning til de eksisterende bygninger. Husdyrbrugets produktion øges med opførelse af den nye stald.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de nye bygninger er en naturlig udvidelse af husdyrbruget, som er erhvervsmæssig nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Beskrivelse af husdyrbruget

Ansøgt drift

Stalde og produktioner Ansøgt drift						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Gl kostald m senge og dybstrøelse	1315	Naturlig ventilation	6 m	(#254010) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	635
				(#254008) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	135
Kostald	3443	Naturlig ventilation	6 m	(#254014) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, linespil)	0	2450
Småkalve - hytter	90	Naturlig ventilation	3 m	(#254018) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	60
MC, nykælvere og køer	1409	Naturlig ventilation	6 m	(#254022) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	285
				(#254020) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	305
Kalvestald og kælvningsafd	1041	Naturlig ventilation	6 m	(#254361) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	260
				(#254026) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	425
Ny kostald	3997	Naturlig ventilation	6 m	(#254039) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	585
				(#254038) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	2075
Ny kalvestald	184	Naturlig ventilation	3 m	(#282826) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	115
Sum						7330

Der etableres en ny kostald på 3.997 m² med produktionsarealer på hhv. 585 m² med dybstrøelse og 2.075 m² med fast drænet gulv med skraber og ajleafløb. Derudover en ny kalvestald på 184 m² med produktionsarealer på 115 m².

Områder, hvor dyrene ikke kan opholde sig og/eller ikke har mulighed for at gødningsafsætte, medregnes ikke som produktionsareal, se bilag 2.

Nudrift

Stalde og produktioner Nudrift						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)

Gl kostald m senge og dybstrøelse	1315	Naturlig ventilation	6 m	(#254381) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	135
				(#254379) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	635
Kostald	3443	Naturlig ventilation	6 m	(#254383) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, linespil)	0	2450
Småkalve - hytter	90	Naturlig ventilation	3 m	(#254385) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	60
MC, nykælvere og køer	1409	Naturlig ventilation	6 m	(#254388) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	305
				(#254387) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	285
Kalvestald og kælvningsafd	1041	Naturlig ventilation	6 m	(#254392) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	425
				(#254391) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	260
Sum						4555

Nudrift er driften som blev meddelt godkendelse til i 2015 uden forlængelse af kostalden. Det betyder, at den eksisterende lade på 1.041 m² er inddraget til kalvestald og kælvningsstald med dybstrøelse.

Der er meddelt følgende miljøgodkendelse til husdyrbruget på Kongsholmvej 5, 6900 Skjern:

- 07-12-2009: § 12 miljøgodkendelse (Udvidelse af dyrehold, ny stald, gylleforsuring, gylleseparation, kalvehytter, ny gyllebeholder, ny møddingsplads).
- 14-02-2011: Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen (Miljøgodkendelsen ændres mht. ny stald, kalvehytter: møddingsplads. Miljøteknologien ændres, således at nyt gulvsystem erstatter gylleforsuring og gylleseparation, udbringningsarealer ændres).
- 20-02-2015: Tillæg nr. 2 til miljøgodkendelsen (Udvidelse af dyrehold, inddragelse af eksisterende bygninger til stald og ændret placering af møddingsplads og kalvehytter).
- 27-05-2019: Afgørelse på anmeldelse til etablering af ny gyllebeholder på 3.000 m³.

8-års drift

Stalde og produktioner 8 års drift 2009						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Gl kostald m senge og dybstrøelse	1315	Naturlig ventilation	6 m	(#254382) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	135
				(#254380) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	635
Kostald	3443	Naturlig ventilation	6 m	(#254384) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, linespil)	0	2450

Småkalve - hytter	90	Naturlig ventilation	3 m	(#254386) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	60
MC, nykælvere og køer	1409	Naturlig ventilation	6 m	(#254390) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse (#254389) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0 0	305 285
Sum						3870

8 års drift er driften i miljøgodkendelsen fra 2009, samt i tillæg nr. 1 fra 2011.

Produktioner med miljøteknologi

Ingen miljøteknologi.

Gødningsofvaringsanlæg

Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Areal Dimension (m ²)
Ansøgt drift				
Gyllebeholder 5000 m3 overdækket	Flydende			868
Gyllebeholder 800 m3	Flydende			191
Gyllebeholder 2019	Flydende			765
Ny møddingsplads	Fast			100
Nudrift				
Gyllebeholder 5000 m3 overdækket	Flydende			868
Møddingsplads - nedlægges	Fast			175
Gyllebeholder 800 m3	Flydende			191
Gyllebeholder 2019	Flydende			765
8 års drift				
Gyllebeholder 5000 m3 overdækket	Flydende			868
Gyllebeholder 800 m3	Flydende			191

I nudriften er der i forhold til 8 års driften etableret en gylletank på 3.000 m3. Gylletanken blev tilladt efter anmeldelse i 2019. Møddingspladsen skifter placering/og størrelse fra nudrift til ansøgt drift.

Opbevaringsanlæg med miljøteknologi

Lagernavn	Beskrivelse af miljøteknologi	NH ₃ -N effekt (%)
Ansøgt drift		
Gyllebeholder 5000 m3 overdækket	Navn: OverdækningFast EffektNh3 = [50]	50,0
Nudrift		
Gyllebeholder 5000 m3 overdækket	Navn: OverdækningFast EffektNh3 = [50]	50,0
8 års drift		
Gyllebeholder 5000 m3 overdækket	Teltoverdækning	50,0

Lagerregnskab og opbevaringskapacitet

Lokalisering

Forbudszoner

Indenfor forbudszonerne må der ikke etableres nybyggeri (husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg) eller udvidelser/ændringer i eksisterende bygninger, der medfører forøget forurening.

Område	Afstandskrav	Afstand målet fra nybyggeri (ny stald, ny kostald/ny kalvestald)
By - og sommerhuszoner	50 meter	>50 meter
Lokalplanområder	50 meter	>50 meter
Nabobeboelsesbygninger	50 meter	>50 meter
Afstand til kategori 1-natur og kategori 2-natur*	10 meter	>10 meter

* Ensilageopbevaringsanlæg er ikke omfattet af kravet

Der er intet nybyggeri eller ændringer/udvidelser i de eksisterende bygninger indenfor forbudszonerne.

Afstandskrav

Til husdyranlæg generelt (stald, opbevaringslager og/eller ensilage- opbevaringsanlæg) er der faste afstandskrav for at beskytte imod forurening eller væsentlige gener fra anlæggene.

Afstandskravene gælder kun for nybyggeri, og eksisterende anlæg er derfor ikke omfattet af bestemmelsen.

Type	Afstandskrav	Mindste afstand til anlæg (ny stald, ny kostald/ny kalvestald)
Vandforsyning til < 10 ejendomme	25 meter	>25 meter
Vandforsyning til > 10 ejendomme	50 meter	>50 meter
Vandløb, dræn og søer *1	15 meter	>15 meter
Offentlig vej, privat fællesvej	15 meter	>15 meter
Levnedsmiddelvirksomhed	25 meter	>25 meter
Beboelse på samme ejendom *2	15 meter	>15 meter
Naboskel	30 meter	>30 meter

*1 Fra åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m² skal der være mere end 100 meter til opbevaringsanlæg for flydende husdyrgødning.

*2 Ensilageopbevaringsanlæg er ikke omfattet af kravet

Da de lovpligtige afstandskrav er overholdt, vurderes anlægget derfor, placeringsmæssigt, ikke at give væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

Beskyttelseslinjer

Naturbeskyttelseslovens bestemmelser om bygge- og beskyttelseslinjer skal sikre, at de nærmeste omgivelser ved søer og åer samt omkring fortidsminder, skove og kirker friholdes for bebyggelse eller andre væsentlige landskabelige indgreb.

Der er ved behandlingen af sagen taget stilling til nedenstående beskyttelseslinjer, og det er med X angivet, om nybyggeri på ejendommen ligger indenfor eller udenfor linjerne.

Beskyttelseslinje	Indenfor (x)	Udenfor (x)	Beskyttelseslinje	Indenfor (x)	Udenfor (x)
Klitfredede arealer		x	Skove		x
Strand		x	Fortidsminder		x
Søer		x	Kirker		x
Vandløb		x			

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at husdyrbrugets anlæg ikke er i modstrid med de hensyn, der skal tages i forhold til ovennævnte emner.

Samlet vurdering af lokalisering

Idet husdyrbruget ligger udenfor forbudszoner, alle afstandskrav er overholdt og anlæggets placering ikke er i strid med beskyttelseslinjer, er det Ringkøbing-Skjern kommunes vurdering, at husdyrbruget ikke placeringsmæssigt vil give anledning til væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

Påvirkning af landskab

Husdyrbruget ligger uden for de områder, som i kommuneplanen er udpeget som geologiske interesseområder, større uforstyrrede landskaber men inden for bevaringsværdige landskaber og værdifulde kulturmiljøer.

Værdifulde kulturmiljøer

Husdyrbruget ligger inden for det værdifulde kulturmiljø.

Udpegningen af værdifulde kulturmiljøer i kommuneplanen udelukker ikke, at landskabet videreudvikles, men udpegningerne sikrer, at udviklingen sker med viden om og under hensyntagen til de kulturhistoriske værdier.

Den nye kostald på 3.997m² og kalvestald på 184 m² opføres i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse og vurderes derfor ikke at være i strid med hensynet til de kulturhistoriske interesser.

Bevaringsværdige landskaber:

Bevaringsværdige landskaber er landskaber, der er særligt karakteristiske på grund af deres naturgrundlag (terræn, jordtype med videre), kulturgrundlag (byggeri, skov landbrug med videre) eller rumlige og visuelle fremtoning. Husdyrbrugets anlæg ligger inden for et bevaringsværdigt landskab, hvor etableringer og tilpasninger af byggeri og anlæg samt ændringer i arealanvendelsen så vidt muligt ske under hensyntagen til landskabets karakteristika.

Landskabsvurdering

Husdyrbruget ligger i landskabstypen storbakket morænelandskab. Det storbakkede morænelandskab er karakteriseret ved store bakker og jævnt kuperede til flade landskaber. Det er overvejende en robust landskabstype og derfor som udgangspunkt principielt egnet for nyplacering eller udvidelse af eksisterende landbrug.

Bygningsbeskrivelse

Staldbygninger

Den nye kostald på 3.997 m² og den nye kalvestald på 184 m² opføres i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse. Derfor vil hele ejendommen fremstå som en samlet enhed efter udvidelsen.

Der skabes sammenhæng mellem nye og gamle bygninger ved at arbejde med en gennemgående farveholdning og materialevalg. De nye stalde vil blive opført i lignende materialer og farvevalg som de eksisterende bygninger.

For at fremme byggeriets indpasning i landskabet stilles vilkår til et afdæmpet valg af farvenuance, samt brug af ikke reflekterende materialer.

Gyllebeholder

I vilkår 8 i miljøgodkendelse er vilkår om beplantning vest for gyllebeholderne på hhv. 3.000 m³ og 5.000 m³. Vilkåret er en videreførelse af kravet fastsat i afgørelsen på anmeldelsen fra 2019.

Beplantning:

Landskabet omkring ejendommen er et åbent landbrugslandskab, hvor spredte læhegn og bevoksninger adskiller marker og den spredte bebyggelse i området ligger i forbindelse med eksisterende beplantning. Det betyder, at der er mange udsigts- og indsigtslinjer i landskabet.

Det eksisterende anlæg incl. gyllebeholder på hhv. 3.000 m³ og 5.000 m³ er afskærmet af læhegn mod øst (Kongsholmvej 5) og mod nord. Mod vest ligger den nærmeste naboejendom (Kongsholmvej 3) ca. 450 meter fra husdyrbruget. Mod vest ligger nærmeste nærmest naboejendom på en afstand af > 500 meter.

Beplantning udgør et betydningsfuldt element ved at relatere et bygningsanlæg til landskabet og visuelt binde det til jordoverfladen og skabe et harmonisk anlæg.

Især beplantningen op til og omkring bygningerne har betydning for helhedsbilledet i forhold til omgivelser og landskabet. Sammen med stillingtagen til materialer og farver er beplantning vigtigt for staldanlægs miljø ude og inde samt for den visuelle opfattelse af byggeriet i sig selv og i tilknytning til dets omgivelser.

Af hensyn til landskabets nuværende udseende og beplantningsstrukturer omkring husdyrbrugets anlæg bør beplantning nord og vest for husdyrbruget bibeholdes og vedligeholdes for at afskærme indsynet til husdyrbruget, se bilag 3.

Samlet vurdering af påvirkningen af landskab

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte husdyrbrug ikke er i modstrid med ønsket om at bevare det åbne landskab og beskytte de landskabelige hensyn, der er beskrevet i kommuneplanens retningslinjer for udviklingen af Ringkøbing-Skjern Kommune. Husdyrbruget vurderes således, hverken at skæmme landskabet, have synlige langtrækkende konsekvenser for landskabet, eller på anden vis påvirke de landskabelige værdier væsentligt.

Påvirkning af vilde planter og dyr.

Ammoniak påvirkning af natur

Påvirkningen af natur med dens bestande af vilde planter og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning vurderes på baggrund af følgende

Den maksimale tilladte totaldeposition af ammoniak på ammoniakfølsomme naturområder omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2, i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Den maksimale tilladte merdeposition af øvrige ammoniakfølsomme naturområder efter konkret vurdering, jf. § 27, stk. 1, i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Kategori 1-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 1, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. De Natura 2000-naturtyper, som omfattes af § 7, stk. 1, nr. 1, er afgrænset til de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000 planlægningen. Desuden omfatter § 7, stk.1, nr. 1 heder og overdrev inden for Internationale Naturbeskyttelsesområder, som er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven § 3.

Kategori 2-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 2, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer, samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Kategori 3-Natur.

For ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af ovenstående Kategori 1- og 2-Natur, skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der skal fastsættes krav.

Kommunen skal konkret vurdere, følgende beskyttede ammoniakfølsomme naturtyper uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder, der ikke er omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2: Det drejer sig om heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Kommunen skal også konkret vurdere ammoniakfølsomme skove, der ligger uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder.

Ved den konkrete vurdering af, om der er tale om særlige regionale, eller lokale naturinteresser og ved vurdering af, om der skal stilles krav til den maksimale N-merdeposition på naturområder omfattet af Kategori 3-Natur, skal kommunen inddrage følgende fire kriterier:

1. Det aktuelle naturområdes status i kommuneplanen, herunder særligt, om det aktuelle ammoniakfølsomme naturområde er omfattet af kommuneplanens udpegning af særligt værdifulde naturområder, rekreative områder og/eller værdifulde kulturmiljøer, samt kommuneplanens retningslinjer for varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, de rekreative interesser og de kulturhistoriske interesser.
2. Om de aktuelle områder er omfattet af fredning, handleplan for naturpleje, eller anden planlagt naturindsats.
3. Det aktuelle naturområdes naturkvalitet.
4. Kvælstofbidrag fra området fra andre kilder (fx markbidrag), herunder, for så vidt angår skove, om de gødskes.

Kravene til ammoniakdepositionen er forskellige i de tre kategorier. Kravene fremgår af nedenstående tabel. Med »totaldeposition« menes ammoniakdepositionen fra stald og lager fra hele husdyrbruget (både fra den ansøgte og eksisterende drift), mens der med »merdeposition« menes ændringen i ammoniakdepositionen fra husdyrbrugets anlæg (stald og lager), som følger af det ansøgte.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 1-Natur

I kraft af den store afstand med mere end 3 km til kategori 1 naturområder er det vurderet, at udvidelsen, samt det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning af nærmeste Kategori 1-Natur.

Kommunen vurderer samtidig, at der ikke er andre kategori 1 naturområder, som vil blive væsentlig

påvirket af udvidelsen af husdyrbruget. Det begrundes i de meget store afstande til de andre kategori 1 naturområder.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 2-Natur

Det nærmeste Kategori 2 område ligger hhv. 2,3 km nordvest og 2,6 km mod vest fra de nærmeste anlæg på husdyrbruget. De 2 naturområder er §3 hede.

Tålegrænsen for §3hede vurderes til at være mellem 10-20 kg N /ha/år.

Ringkøbing-Skjern Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel for den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen og er, ifølge Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) i 2018, beregnet til 14,75 kg N/ha/år i området omkring naturarealet.

Det betyder, at den øverste tålegrænse er overholdt.

En beregning af ammoniakdepositionen til området viser, at totaldepositionen til området fra det samlede produktionsanlæg maksimalt vil være på 0,1 kg N/ha/år til de 2 §3 heder.

Beskyttelsesniveauet for Kategori 2-Natur er fastsat til en samlet belastning fra husdyrbruget på maksimalt 1,0 kg N/ha/år. Da totalbelastningen af naturområdet vil ligge under 1,0 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet til det konkrete naturområde overholdt.

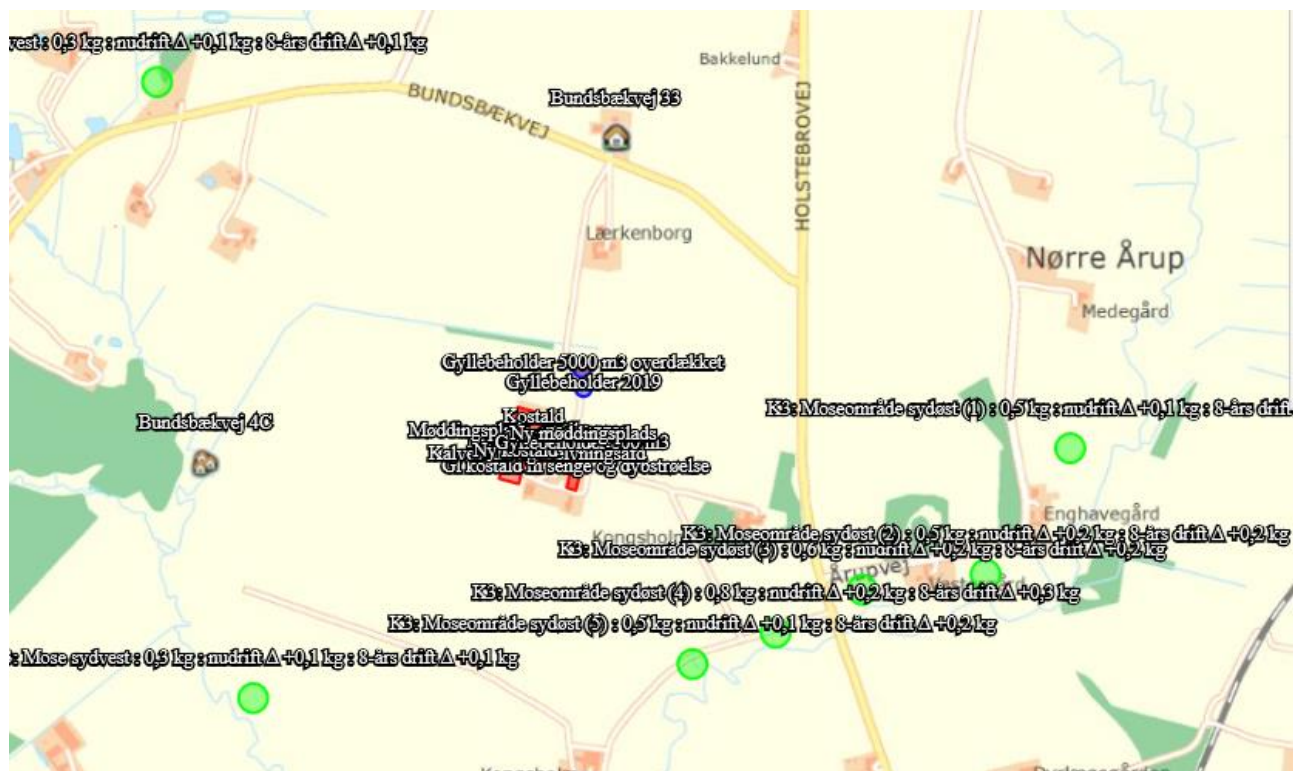
Påvirkningen af nærmeste Kategori 3-Natur og øvrig natur

Inden for 1.000 meter fra staldanlægget er der registreret moser, enge, søer og potentielt ammoniak følsomme skove. Moser, heder, enge, strandenge, søer og overdrev er omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven, som beskytter disse naturområder imod tilstandsændringer.

Kategori 3 natur er heder under 10 ha, overdrev under 2,5 ha, samt moser og ammoniakfølsomme skove.

Kategori 3-naturområderne og øvrigt §3 beskyttet natur indenfor 1.000 meter fra staldanlægget er angivet i tabellen nedenfor:

Naturtype	Afstand fra nærmest anlæg (meter)	Retning	Merbelastning Kg N/ha (ansøgt i forhold til:)		Totalbelastning Kg N/ha
			Nudrift	8-årsdrift	
§3 Mose – sydøst (3)	599	Sydøst	0,1	0,2	0,5
§3 Mose – nordvest (4)	484	Nordvest	0,1	0,1	0,3
§3 Mose –sydvest (5)	413	Sydvest	0,1	0,1	0,3
§3 Mose – sydøst (2)	825	Sydøst	0,2	0,2	0,5
§3 Mose - sydvest	650	Sydøst	0,1	0,2	0,5
§3 Mose - nordvest	959	Sydøst	0,2	0,3	0,8
§3 Mose –sydøst (1)	952	Sydøst	0,2	0,2	0,6

Beskyttelsesniveauet for Kategori 3-Natur er fastsat til en merbelastning på 1,0 kg N/ha/år med mulighed for, at der kan tillades en højere merdeposition, hvis kommunen vurderer, at det konkrete naturområde kan tåle det.

Idet merbelastningen til Kategori 3-Natur områderne ligger under 1,0 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet overholdt til Kategori 3-Natur.

Potentiel ammoniakfølsomme skove, vandhuller/søer og enge

Det vurderes, at de potentielle ammoniakfølsomme skove, vandhuller/søer og enge ikke vil blive påvirket ved udvidelsen. Baggrunden er, at afstanden fra husdyrbruget til de potentielle ammoniakfølsomme skov er >900 meter, samt til øvrige naturområder (enge, søer/vandhuller) er >400 meter.

Det bemærkes, at søer og vandhuller over 100 m² er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3 om forbud mod tilstandsændringer. Søer og vandhuller påvirkes af tilførsel af næringsstoffer fra nærliggende markområder i omdrift. Udgravning og oprensning af søer og vandhuller er som udgangspunkt ikke tilladt uden en dispensation. Det samme gælder aktiviteter, som vil ændre vandhullets vandstand.

De fleste vandhuller beliggende i agerlandet er næringspåvirkede i større eller mindre grad gennem diffus tilførsel af næringsstoffer fra nærliggende marker i omdrift. Det betyder, at de fleste vandhuller er eutrofe, bortset fra enkelte vandhuller, som ligger sammen med heder eller i skovområder, hvor de ikke påvirkes med næringsstoffer.

Påvirkning af bilag IV-arter

EU-medlemslandene skal, i henhold til Habitatdirektivets artikel 12, indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder, eller udenfor. Disse arter fremgår af Habitatdirektivets bilag IV.

For dyrearterne, er der bl.a. forbud imod beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder og imod forsætlig forstyrrelse af arterne, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer, eller vandrer.

For plantearterne er der bl.a. forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod, eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Følgende dyrearter kan tænkes, at forekomme i Ringkøbing-Skjern Kommune:

- Småflagermus, Markfirben, Odder, Spidssnudet frø og Strandtudse, samt visse vandtilknyttede insekter. Arterne er næppe tilknyttet driftsbygningerne, men nedenstående arter kan muligvis have levested, fødesøgningsområde, eller opholdssted i habitater tilknyttet, eller i nærheden af udbringningsarealerne:
- Småflagermus: Ud fra småflagermus' levevis vurderes det, at de ikke påvirkes negativt af driften af husdyrbruget.
- Odder: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb, sø eller fjord, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.
- Bæver: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb eller søer, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget. Har sin hovedaktivitet i et kerneområde, hvor dæmninger og bæverbo kan observeres - som oftest nær pilebuske, birk, bævreasp og røn.
- Ulv: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til større skov- og hedeområder med en stor bestand af krondyr. Foretrækker tyndt befolkede områder, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.
- Markfirben: Er udbredt i store dele af landet, men trues næppe af driften af husdyrbruget.
- Visse vandtilknyttede insekter, heriblandt grøn kølleguldsmed: Kan være tilknyttet nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger dog ingen aktuelle registreringer. Disse påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges, eller gror til.
- Spidssnudet frø og strandtudse: Kan forekomme i nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger ingen aktuelle registreringer. Padder påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges eller ændrer karakter.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på grundlag af det oplyste:

- At det areal, der omfattes af nybyggeri i forbindelse med projektets gennemførelse, hovedsagelig er almindelig omdriftsareal, og at inddragelsen til bebyggelse ikke vil påvirke bilag IV-arter væsentligt.
- At der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske øvrige ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for Bilag IV-arters trivsel
- At driften af husdyrbruget, samlet set, ikke vil medføre beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a, samt ikke vil medføre ødelæggelse af de plantearter, som er optaget på EF-habitatdirektivets Bilag IV, litra b

Samlet vurdering af påvirkningen af vilde planter og dyr

De generelle beskyttelsesniveauer er i forhold til Kategori 1-, 2- og 3-Natur overholdt. Der ligger ingen stalde, eller lagre inden for 10 meter til Kategori 1-, 2- og 3-Natur.

Overholdelsen af BAT-emissionskravet til ammoniak og det generelle beskyttelsesniveau beskytter, som udgangspunkt, de kvælstoffølsomme naturtyper tilstrækkeligt mod kvælstofpåvirkning fra husdyrbrugets produktionsanlæg.

Den reelle ammoniakudledning fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold, men ammoniakudledningen vil især kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af overflader, som husdyrgødningen afsættes på.

I forhold til påvirkningen af bilag IV-arter vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen - drives således, at påvirkningen på omgivelserne med luftbåren kvælstof fra produktionsanlægget minimeres til et acceptabelt niveau.

Det vurderes at ammoniakudledningen fra produktionsanlægget i sig selv og sammen med andre nærliggende husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de omkring liggende naturområder.

Endvidere vurderes det at det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af egnens naturområder.

Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand

Reguleringen af arealer til udbringning af husdyrgødning sker gennem generelle regler uden krav om forudgående tilladelse eller godkendelse. Miljøvurderingen omfatter derfor alene den påvirkning som husdyrbrugets anlæg og aktiviteter derpå kan medføre.

Generelt er husdyrbrugets anlæg omfattet af kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen og ved Ringkøbing-Skjern Kommunes miljøtilsyn på husdyrbrugene føres der tilsyn med overholdelsen af bekendtgørelsen. Der er mulighed for, at der i godkendelser og tilladelser efter [§§ 16 a](#) og [16 b](#) i husdyrbrugsloven kan fastsættes vilkår, der er mere vidtgående end bekendtgørelsens regler.

Påvirkning fra staldanlæg:

Generelt skal husdyranlæg, herunder stalde, læskure m.v., indrettes således, at forurening af grundvand og overfladevand ikke finder sted. Tilsvarende gælder for løbegårde og lignende, hvor der er en sådan koncentration af dyr, at næringsstofferne fra husdyrgødningen set over en årrække ikke kan udnyttes på arealet.

Det er kommunens vurdering, at når staldene er etableret med fast bund eller gulve udført af bestandige materialer, som er uigennemtrængelige for fugt, og som kan modstå påvirkningerne fra dyrene og de anvendte redskaber, vil der ikke være en påvirkning af jord, grundvand eller overfladevand fra staldanlægget.

Staldene er desuden indrettet med et afløbssystem til opsamling af flydende husdyrgødning og restvand, jf. afløbsplanen i bilag 5.

Påvirkning fra gødningsopbevaringsanlæg:

Generelt skal husdyrgødning føres fra stalden til opbevaringsanlæg, som er etableret og drives i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens krav. Husdyrgødningsbaseret kompost med et tørstofindhold på mindst 30 pct. må dog også oplagres i marken (markstakke) efter husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

Ansøger oplyser, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til at den lagrede gylle kan udbringes i perioder, hvor der er optimale vækstbetingelser for den voksende afgrøde.

På ejendommen vil der fremover blive produceret gylle fra ca. 650 årskøer med en årlig produktion på ca. 32 t/m³. Dette svarer til ca. 20.800 m³. Ved opbevaringskrav på 9 mdr. er der behov for opbevaringskapacitet på ca. 15.600 m³.

På ejendommen er der gyllebeholder på 5.000 m³, 3.000 m³ og 800 m³ samt 500 m³ på Kirkebakken 10. Herudover er der lejet opbevaringskapacitet på Sæddingvej 5 på 2.300 m³ og Gl Hanningvej 3 på 1.500 m³. Samlet opbevaringskapacitet på 13.100 m³.

Inden den nye stald til ca. 200 årskøer, og dermed produktion af ca. 6.400 m³ gylle, bliver taget i brug vil der blive indgået aftale om yderligere opbevaringskapacitet i lejet beholdere eller afsætning til biogasanlæg.

Tankene tømmes ca. en gang årligt for inspektion og vedligeholdelse, og er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tankene hvert 10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Opbevaring af dybstrøelse sker efter lovgivning og overdækkes hvis der ikke sker tilførsel dagligt. Dybstrøelse afsættes løbende til biogasanlæg. Saftafløb/regnvand pumpes til gylletank. Udbringning af dybstrøelse sker efter regler.

Påvirkning fra foderopbevaringsanlæg:

Ensilage og foderopbevaring

Besætningerne på Kirkebakken 10 og Kongsholmvej 5 bliver foderet, med græs og majsensilage, korn, samt indkøbt foder i form af råvarer, eller færdigfoder. Grovfoderet vil i fremtiden overvejende blive opbevaret i køresiloer på Kirkebakken 10, ca. 80 %. Resterende ensilage lægges i markstakke.

Råvarer oplagres i gulvsiloer fortrinsvis på Kirkebakken 10.

Færdigfoder på Kongsholmvej 5 til kalve leveres i bigbags der placeres indendørs i tilknytning til kalveafdeling.

Håndtering af spildevand, restvand og saftafløb

På et husdyrbrug kan der være forskellige typer af brugt vand og saft fra foder og husdyrgødning, som skal håndteres på forskellige måder. Definition af type, krav dertil og beskrivelse af den aktuelle håndtering på Kongsholmvej 5, 6900 Skjern er samlet i nedenstående tabel.

Sanitært spildevand
Definition og krav: Afløb fra toilet og køkken i driftsbygninger, skal afledes til et godkendt spildevandssystem. Der skal ansøges om særskilt godkendelse.

<p>Håndtering på husdyrbruget: Der er sanitært spildevand fra medarbejderfaciliteter som går i trikstank til nedsivning.</p>
<p>Regnvand</p> <p>Definition og krav: Tagvand og vand fra befæstede arealer, som ledes direkte til dræn/faskine i stedet for spildevandssystem. I forhold til de befæstede arealer forudsætter dette, at der ikke er væsentlig risiko for spild af olie eller andre forurenende stoffer på de befæstede arealer. På landbrugsejendomme kan vandet fra tagflader og befæstede overflader afledes til nedsivning eller til vandløb. Alle ændringer af eksisterende afløb skal som udgangspunkt godkendes. Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer hvor vandet afledes til nedsivning skal der søges om en nedsivningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune. Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer med afledning til vandløb, herunder dræn og grøfter, skal der søges om en udledningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.</p> <p>Håndtering på husdyrbruget: Eksisterende tagflader er opgjort til ca. 11.000 m³. Tagflader på de nye bygninger er opgjort til ca. 3.000 m³. Regnvand fra tage ledes gennem faste ledninger til forsinkelsesbassin og derefter til dræn, se bilag 4.</p>
<p>Møddings- og ensilagesaft</p> <p>Definition og krav: På møddingspladser, ensilagepladser og pladser til kalvehytter skal regnvand, som falder på pladserne og væske der løber fra saftgivende ensilage og fast gødning opsamles i en godkendt beholder og udbringes efter samme regler som gylle og fast gødning.</p> <p>Håndtering på husdyrbruget: Væske fra plads med kalvehytter ledes til fortank/gyllebeholder eller andet. Saft fra møddingspladsen ledes til gyllebeholder.</p>
<p>Restvand</p> <p>Definition og krav: Mælkerumsvand samt vand fra vask af produkter fra husdyrhold, foderrekvisitter og lignende fra almindelig landbrugsdrift. Væske fra ensilageopbevaringsanlæg med ikke-saftgivende ensilage og væske, der udelukkende er opsamlet fra ensilageopbevaringsanlæg senere end 1 måned fra ilægning af saftgivende ensilage. Restvand kan efter anmeldelse til Ringkøbing-Skjern Kommune udsprinkles på landbrugsarealer med en afgrøde. Betingelserne i landbrugets byggeblad om udsprinkling af ensilagesaft og restvand skal være opfyldt.</p> <p>Håndtering på husdyrbruget: Mælkerumsvand og andet rengøringsvand fra staldanlæg ledes til gyllekanaler/gyllebeholder. Fra ensilagepladsen afledes restvand til gyllebeholder.</p>
<p>Spildevand fra vaskeplads</p> <p>Definition og krav: Spildevand fra vask af landbrugsmaskiner skal opsamles i gyllebeholder eller anden godkendt beholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske i marken.</p> <p>Håndtering på husdyrbruget: På husdyrbruget foretages vask af maskiner i marken eller på støbt plads på møddingspladsen der har afløb til gyllesystem.</p>

Påvirkning fra opbevaring af bekæmpelsesmidler, olie og brændstof

Ringkøbing-Skjern Kommune kan oplyse, at generelt skal opbevaring ske, så der ikke er risiko for at forurene jord, vandmiljø og grundvand. Det betyder i praksis, at der ikke må være afløb fra opbevaringsrum, med mindre det fører til en opsamlingsbeholder. Det betyder også, at gulvet skal være med tæt bund. Spild skal suges op med f.eks. kattegrus eller savsmuld og afleveres til en genbrugsstation.

Påvirkning af grundvand

Anlægget ligger i område med almindelige drikkevandsinteresser.

Håndtering og opbevaring af affald

Ansøger oplyser:

- Evt døde dyr fjernes fra staldene og placeres i container eller under kadaverkapsel/presenning, udviklet til formålet.
- Brændbart affald i form af plastik, papirsække, aftøringspapir og tom rengjort emballage bliver opsamlet i container og bortskaffes via en indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder eller til kommunalgenbrugsplads. Genanvendelig plastik samles i separat container
- Jern og metal afhændes til produkthandler og glas m.m. bortskaffes via en indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder eller til kommunalgenbrugsplads.
- Klinisk risikoaffald i form af medicinglas og -rester samt kanyler bortskaffes via indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder.
- Motorolie opbevares i tromler på betongulv uden afløb. Spildolie bortskaffes til mekaniker, der tager spildolie med retur ved olieskift, eller det bortskaffes til kommunal genbrugsplads.
- Kemikalier til rengøring af malkeanlægget opbevares efter gældende regler i tankrummet på betongulv med afløb til gyllesystem. Tom emballage bortskaffes via indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder eller indleveres på genbrugsplads.
- Affald fra ejendommens husholdning er tilsluttet kommunal affaldsordning.
- Det vurderes, at den daglige håndtering af olie, kemikalier samt affald og bortskaffelse af affald fra ejendommen sikre, at der ikke sker en miljøbelastning af jord, grundvand og overfladevand og at omkringboende ikke bliver generet af lugt eller skadedyr fra affald.

Håndtering af unormale driftssituationer og uheld

Ansøger oplyser:

- Driftsforstyrrelser eller uheld, der kan medføre væsentlig forøget forurening i forhold til normal drift, kan ske i forbindelse med håndtering og opbevaring af husdyrgødning og kemikalier, ved strømsvigt samt udslip af dieselolie.
- I tilfælde af mindre gylleudslip vil gyllen samle sig om lækagestedet og gyllen vil løbe mod det laveste områder omkring gyllebeholderne. Herfra kan det suges op og fjernes. Maskinstation vil blive kontaktet og der kan dæmmes op med jord eller lignende.
- Al omlastning af gylle sker med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Omlastning sker altid under opsyn, derfor vurderes det, at der ikke er større risiko for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumper, spild m.m.
- En gang årligt tømmes gyllebeholderne, i forbindelse med den normale udbringning af gylle, hvorved gyllebeholderne visuelt kan kontrolleres for evt. skader. Der foretages desuden lovpligtigt eftersyn og vedligeholdelse, hvilket betyder, at beholderne hvert 5/10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Kommunen vurdering:

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at udarbejdelse af en beredskabsplan tilskynder ansøger i at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, om der skal ændres i drift eller indretning, således at risikoen for uheld minimeres samt at omfanget af skaden ved uheld reduceres.

I forbindelse med denne miljøgodkendelse, er den eksisterende beredskabsplan blevet opdateret. Beredskabsplanen beskriver, hvorledes der skal reageres i unormale driftssituationer og i tilfælde af uheld med eks. gylle. Der er stillet vilkår om, at beredskabsplanen til en hver tid skal være ajourført.

Samlet vurdering af påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand

Beskyttelsen af jord, grundvand og overfladevand imod påvirkninger fra driften af husdyrbrug er reguleret i husdyrgødningsbekendtgørelsen, hvor der er generelle regler der skal overholdes, i forbindelse med etablering og drift af husdyrbrugets anlæg.

Overholdelsen af de generelle regler bliver kontrolleret gennem kommunens miljøtilsyn med husdyrbrugene, og der bliver ved hvert tilsyn foretaget en risikovurdering der anvendes til fastsættelse af tilsynsfrekvensen.

Der er til yderligere sikring imod forurening af jord, grundvand og overfladevand stillet vilkår til:

- Renholdelsen af de arealer der afleder vand til nedsivning eller recipient
- Vedligeholdelsen af afløb, pumper og andet som anvendes til spildevand, restvand og saftafløb
- Håndtering af spildevand, restvand og saftafløb
- Vask af landbrugsmaskiner
- Håndtering og opbevaring af affald.
- Opbevaring af brændstof, fyringsolie og medicin.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af oplysninger fra ansøger, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning og kommunens tilsyn med husdyrbrug er tilstrækkelig til at beskytte jord, grundvand og overfladevand mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets drift.

Påvirkning af naboer

Husdyrbruget kan påvirke naboer med lugt-, støj-, rystelser-, lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold.

Lugt

Lugtgenekriterierne betragtes som den maksimale, miljømæssige acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype.

Genekriterierne for lugt må maksimalt være:

- 5 OUE pr. m³ og 1 LE pr. m³ i byzone og sommerhusområder og fremtidigt byzone- eller sommerhusområde der er med i kommuneplanens rammedel.
- 7 OUE pr. m³ og 3 LE pr. m³ til samlet bebyggelse og i områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til:
  - Boligformål
  - Blandet bolig og erhvervsformål

- Offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.
- 15 OUE pr. m³ og 10 LE pr. m³ ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften.

Desuden beregnes en konsekvenszone, som er det område hvor det erfaringsmæssigt har vist sig, at lugt kan registreres, og hvor ejere og beboere i beboelses bygninger derfor bliver orienteret

Kumulation af lugt

Der ligger ikke andre husdyrbrug nærmere end 300 meter fra følgende:

- Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidig byzone- eller sommerhusområde.
- Områder i landzonen, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål, offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.
- Samlet bebyggelse

Der ligger ikke andre husdyrbrug nærmere end 100 meter fra nabobeboelse (beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften).

Geneafstanden skal derfor ikke forøges.

Beregninger

I ansøgningen beregnes en nødvendig geneafstand efter såvel Miljøstyrelsens lugtmodel og FMK-modellen på grundlag af produktionsarealets størrelse i m² i de enkelte staldafsnit og emissionsfaktorerne for de forskellige dyretyper og staldsystemer. Geneafstand korrigeres i forhold til placering af omboende og antal husdyrbrug i nærheden (kumulation).

I ansøgningen er der lavet følgende beregninger:

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Bunds­bækvej 33 	0	NY	184,6	184,6	630,3	Ja
Bunds­bækvej 4C 	0	NY	590,7	590,7	651,2	Ja
Leding By, Dejbjerg 	0	NY	805	776,3	1693,1	Ja

Konsekvenszone: 658 m

Bemærkning

Bunds­bækvej 4c; Den vægtet gennemsnitafsnit på ca. 651 meter fra stald og lager ligger et stort område, der ifølge lokalplan 69 C er, udlagt til golfanlæg i Dejbjerg, hvor der forventes, at blive etableret mindre områder med bebyggelse, jvnf. lokalplanen.

Vurdering

Den korrigerede geneafstand angiver den maksimale afstand, hvor geneniveauet kan overholdes. Denne skal være mindre end den vægtede gennemsnitsafstand til bebyggelsen, hvilket er overholdt for alle områder.

Idet de lovpligtige beskyttelsesniveau for lugtgener er overholdt, vurderes det, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og andre omkringboende.

Beregninger af lugtemissioner fra produktioner

Ansøgt drift									
Staldafsnit									
Gl kostald m senge og dybstrøelse	Produktionsld	Antal måneder		Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
		udegående							
	254010		0	1968,5	8255,0	0	1968,5	8255,0	635
	254008		0	418,5	1755,0	0	418,5	1755,0	135
Kostald	Produktionsld	Antal måneder		Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
		udegående							
	254014		0	7595,0	31850,0	0	7595,0	31850,0	2450
Småkalve - hytter	Produktionsld	Antal måneder		Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
		udegående							
	254018		0	186,0	780,0	0	186,0	780,0	60
MC, nykælvere og køer	Produktionsld	Antal måneder		Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
		udegående							
	254022		0	883,5	3705,0	0	883,5	3705,0	285
	254020		0	945,5	3965,0	0	945,5	3965,0	305
Kalvestald og kælvningsafd	Produktionsld	Antal måneder		Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
		udegående							
	254361		0	806,0	3380,0	0	806,0	3380,0	260
	254026		0	1317,5	5525,0	0	1317,5	5525,0	425
Ny kostald	Produktionsld	Antal måneder		Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
		udegående							
	254039		0	1813,5	7605,0	0	1813,5	7605,0	585
	254038		0	6432,5	26975,0	0	6432,5	26975,0	2075
Ny kalvestald	Produktionsld	Antal måneder		Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
		udegående							
	282826		0	356,5	1495,0	0	356,5	1495,0	115
Sum				22723	95290		22723	95290	

Nudrift								
Staldafsnit								
GI kostald m senge og dybstrøelse	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	254381	0	418,5	1755,0	0	418,5	1755,0	135
	254379	0	1968,5	8255,0	0	1968,5	8255,0	635
Kostald	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	254383	0	7595,0	31850,0	0	7595,0	31850,0	2450
Småkalve - hytter	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	254385	0	186,0	780,0	0	186,0	780,0	60
MC, nykælvere og køer	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	254388	0	945,5	3965,0	0	945,5	3965,0	305
	254387	0	883,5	3705,0	0	883,5	3705,0	285
Kalvestald og kælvningsafd	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	254392	0	1317,5	5525,0	0	1317,5	5525,0	425
	254391	0	806,0	3380,0	0	806,0	3380,0	260
Sum			14120,5	59215		14120,5	59215	

Støj og rystelser

Ansøger oplyser:

I det omfang det er muligt, vil alle støjende aktiviteter blive lagt indenfor normal arbejdstid. Dog kan der forekomme afvigelser i forbindelse med markarbejde og afhentning af dyr og mælk.

Alle generelle krav vedr. støj vil blive overholdt. Sammenholdt med ejendommens placering vurderes det ikke at være nødvendig med specielle tiltag for at sikre omkringboende mod støjgener.

Støj fra transport

Støj fra transport vil primært komme fra lastbiler og traktor med levering af foder og afhentning af mælk og husdyrgødning.

Transporterne vil primært foregå inden for normal arbejdstid 06-18. Alle grænser for tilladelig støj vil blive overholdt, og der vil kun i meget få tilfælde opstå støjgene fra transporterne.

Rystelser og vibrationer

Husdyrbrug drives med almindelige godkendte landbrugsmaskiner. Ingen af disse maskiner medfører rystelser eller vibrationer der er til gene indenfor eller udenfor ejendommens arealer.

Kommunens vurdering:

Støjkloder fra husdyrbruget udgøres primært af intern og ekstern kørsel til og fra husdyrbruget.

Ansøger har oplyst, at støj fra husdyrbruget ikke er et problem for de omkringboende. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at støj fra husdyrbruget i fremtiden ikke forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af denne miljøgodkendelse.

Der er i miljøgodkendelsen fastsat vilkår om maksimale grænser for støj og rystelser, samt at såfremt der skulle opstå gener fra støj eller rystelser for de omkringboende, og tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal der foretages målinger.

Herudover henvises der til, at det er god landmandpraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støjgener.

Lys

Ansøger oplyser:

Lys i staldene

Lyset i staldene vil være tændt efter behov. Der vil være lys i staldene ca. 12 timer i døgnet i vinterhalvåret og ca. 8 timer i døgnet i sommerhalvåret. Herudover er der vågelys i staldene, så dyrene kan orientere sig.

Lyset i staldene er slukket om natten og det vurderes, at vågelyset ikke vil være til gene for omkringboende eller trafikanter i området.

Udendørslys

Udendørslamper er styret af sensor og dermed tændt efter behov. Som udgangspunkt vil der ikke være belysning udenfor bygningerne om natten.

Da der ikke er belysning udenfor bygningerne om natten vurderes det, at omkringboende ikke vil blive generet heraf.

Kommunens vurdering:

Det vurderes, at lys fra ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende,

Fluer og skadedyr

Ansøger oplyser:

Tiltag for minimering af fluer og skadedyr

Der holdes generelt en god hygiejne i staldene og ved foderopbevaringen, så tiltrækningen af rotter og mus samt mulighederne for udklækning af fluelarver minimeres.

Fluebekæmpelse

Fluebekæmpelse i stalden sker i overensstemmelse med retningslinjerne fra Aarhus Universitet.

Skadedyrsbekæmpelse

Rottebekæmpelse sker i overensstemmelse med retningslinjerne fra Aarhus Universitet.

Kommunens vurdering:

Der er stillet vilkår om, at der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse, og at foder skal opbevares, så der ikke opstår risiko for tilhold af rotter m.v. På forlangende skal bekæmpelse af rotter, eller lign. foretages af et autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende til at forebygge og løse et eventuelt opstået problem med skadedyr.

Støv

Ansøger oplyser:

Støv fra foderhåndtering

Der er mindre støvgener ved daglig håndtering af foder og halm, men det vurderes ikke at have en negativ indvirkning på naboerne pga. den lave støvmængde og afstanden til naboer.

Støvgener ved høst

Der vil være mindre støvgener ved høst og ilægning af foder i lager, men det vurderes ikke at have en negativ indvirkning på naboerne pga. afstanden til naboerne, og den forholdsvist korte periode som arbejdet foregår i.

Støv fra husdyr

Der vil være støv fra dyrene, dog ikke i et omfang der opleves udenfor staldene. Støvet minimeres som følge af omhyggeligt management.

Kommunens vurdering:

Det forventes ikke, at husdyrbruget vil give anledning til støvgener for de omkringboende. Der er fastsat vilkår til, at sikre de omkringboende mod støvgener fra husdyrbruget. Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støvgener.

Transport

Kommunen skal i forbindelse med sagsbehandlingen af en miljøgodkendelse vurdere, om til- og frakørsel til bedriften vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende. Generne fra trafik forekommer i forbindelse med til- og frakørsel til bedriften med dyr, foder og husdyrgødning.

Generelt kan der i en miljøgodkendelse stilles vilkår til, at anvende bestemte interne veje samt hvilke veje der skal benyttes ved til- og frakørsel. Der kan desuden stilles krav om, at til- eller frakørsel af foder, gødning m.v. kun må ske på bestemte tidspunkter. Derimod er der ikke i husdyrbrugsloven hjemmel til at fastsætte vilkår for transporten på offentlig vej, samt spørgsmål vedr. belastning af det lokale vejnet. Færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet. (NMK-132-00789 og NMK-132-00839).

Ansøger oplyser:

Der kommer transporter til og fra ejendommen med dyr, mælk, foder, husdyrgødning m.v. Transporterne med husdyrgødning er sæsonbetinget, mens afhentningen af mælk sker hver dag. Transporterne foregår primært med traktor eller lastbil og herudover vil der være kørsel med personbiler/varevogne af f.eks. dyrlæge, elektriker, serviceaftaler m.v.

Da en del af trafikken er begrænset til enkelte af årets dage, da hovedparten af transporterne sker indenfor almindelig arbejdstid og da transporterne sker ved hensynsfuld kørsel, vurderes det, at transporter ikke vil give anledning til væsentlige gener for omkringboende. Der er egen ind- og udkørsel fra ejendommen til Kongsholmvej.

Kort over transportveje til ejendommen

Fra ejendommen bliver der følgende anslåede transporter med traktor og lastbiler. Ud over nedenstående er der personbilkørsel af medarbejder, dyrlæge og lignende:

Tabel over transporterne til og fra Kongsholmvej 5:

Transporter med:	Miljøgodkendelse 2015	Ansøgt, anslået
Afhentning af mælk	365	365
Levering af foder fra Kirkebakken 10	1.100	1.100
Levering af kraftfoder, mineraler m.v.	24	24
Levering af halm	50	50
Flytning af dyr mellem Kongsholmvej 5 og Kirkebakken 10	104	104
Afhentning af dyr til slagt	12-24	24
Afhentning af døde dyr	36-48	48
Gylle	450	650
Dybstrøelse	50	75
Brændstof	2-4	4
Affald	24	24
Andet/diverse	24	35
I alt	2.241-2.267	2.503

Kommunens vurdering:

Ansøgt projekt vil betyde en forøget transport til og fra husdyrbruget. Der er tale om, at især antallet af transporter af gødning vil stige.

Forøgelsen af transporter er efter Ringkøbing-Skjern Kommunes opfattelse ikke af et omfang, som vil indebære væsentlige forøgede gener for omkringboende med hensyn til støj, støv eller lugt.

Døde dyr

Ansøger oplyser, at alle døde dyr bliver opbevaret under kadaverkappe, på befæstet areal, hævet fra jorden og placeret så direkte sollys undgås. DAKA kommer og henter døde dyrene førstkommande hverdag efter ansøger har bedt om afhentning.

Samlet vurdering af påvirkning af nabogener

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning og kommunens tilsyn med husdyrbrug er tilstrækkelig til at beskytte naboer mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets drift.

Anvendelse af BAT (bedste tilgængelige teknik)

Forebyggelse og begrænsning af forurening på husdyrbrug skal først og fremmest ske ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik herunder renere teknologi, f.eks. mindre forurenende anlæg, processer og råvarer.

BAT fastlægges ud fra en overordnet vurdering af, hvad der er teknisk og økonomisk muligt for de forskellige husdyrbrancher. Det er altså ikke den enkelte landmands økonomi, som ligger til grund for kommunens vurdering.

Vurderingen af BAT i §16a miljøgodkendelser skal ske i forhold til følgende områder:

Staldindretning

Management

Foder

Forbrug af vand og energi

Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Anvendelse af bedste teknik til reduktion af ammoniakemissionen

I godkendelser og tilladelser til husdyrbrug med en samlet ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år skal der fastsættes vilkår til opfyldelse af krav til den maksimale ammoniakemission ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)

Miljøstyrelsen har udmeldt, at kommunerne ikke skal anvende BAT-konklusionerne, med de meget omfattende baggrundsdokumenter, ved fastlæggelse af bedste tilgængelige teknik. I stedet skal kommunerne anvende de regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, der bliver fastsat med henblik på at implementere BAT-konklusionerne. Fra 1. august 2017 forventes der efter denne model at være fastsat en række generelle regler om BAT, der skal sikre denne implementering herunder bindende

BAT-krav om ammoniakreduktion fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, regler om BAT i forhold til andet end ammoniak, generelle regler om miljøledelse mv.

Kravet til den maksimale emission af NH₃-N pr. år (BAT) omfatter hele husdyrbruget, men kravet til det enkelte staldafsnit afhænger af, om staldafsnittet betragtes som nyt eller eksisterende. Miljøstyrelsen har udarbejdet emissionsgrænseværdier for ammoniak for de fleste typer af eksisterende stalde og nye stalde.

BAT-krav er i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen angivet som den maksimale ammoniakemission i kg NH₃-N pr. m² produktionsareal pr. år for de forskellige dyretyper og staldsystemer.

Ringkøbing-Skjern Kommune tager ved fastlæggelsen af BAT-niveauet for husdyrbruget udgangspunkt i disse emissionsgrænseværdier. Fastlæggelsen af BAT-niveauet sker i samarbejde med landmandens konsulent.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak

BAT-krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde:

Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
GI kostald m senge og dybstrøelse	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
GI kostald m senge og dybstrøelse	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16
Kostald	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, linespil)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16
Småkalve - hytter	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
MC, nykælvere og køer	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
MC, nykælvere og køer	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16
Kalvestald og kælvningsafd	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Kalvestald og kælvningsafd	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit	0,84	0,84
Ny kostald	Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,89	0,89
Ny kostald	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Ny kalvestald	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsat vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

I ansøgningssystemet er der beregnet ammoniaktabet pr. produktion, som er opnåelig ved anvendelse af BAT på husdyrbruget.

Produktion	BAT krav		Korrektionsfaktor for udegående	Vejl. sum (kg NH ₃ -N / år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N / år)	Kommunens krav (kg NH ₃ -N / år)
	Areal (m ²)	(kg NH ₃ -N / (m ² · år))				
(#254008) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	135	0,84	1	113		
(#254010) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	635	1,16	1	737		
(#254014) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, linespil)	2450	1,16	1	2842		
(#254018) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	60	0,84	1	50		
(#254020) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	305	0,84	1	256		
(#254022) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	285	1,16	1	331		
(#254026) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	425	0,84	1	357		
(#254361) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	260	0,84	1	218		
(#254038) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	2075	0,89	1	1847		
(#254039) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	585	0,84	1	491		
(#282826) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	115	0,84	1	97		

Den vejledende BAT-emissionsgrænseværdi er beregnet til 7.339 kg NH₃/år for staldene. Emissionsværdien for opbevaringslagrene er 592 kg NH₃/år.

Det samlede BAT-krav for bedriften er derfor 7.931 kg NH₃/år.

Ammoniakemissionen ved det ansøgte projekt er ifølge ansøgningen 7.931 kg NH₃/år. Der anvendes følgende ammoniakreducerende tiltag i form af teltoverdækning på gyllebeholderen på 5.000 m³ som giver en reduktion af ammoniak på 50% fra denne beholder.

Den beregnede BAT-emissionsgrænseværdi er således overholdt.

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	7339	592	7931
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	7339	592	7931
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Staldindretning

- De eksisterende stalde til malkekøer, kvier og stude er indrettet med sengestald med spalter eller dybstrøelse.
- Den eksisterende stald til småkalve (hytter), samt den nye kalvestald er indrettet med dybstrøelse.
- Den nye kostald er indrettet med fast drænet gulv med skraber og ajleafløb, samt med dybstrøelse.

Fiberstrøelse

På ejendommen opstilles fiberpresse til produktion af strøelse til staldenes sengebåse. Der er regnet med, at op til 50 % af gyllen fra stalden med de malkende køer skal gennem fiberpressen. Meremissionen som følge af anvendelse af fiberstrøelse er i undersøgelser målt til ca. 70 gram NH₃-N / sengebås om året, når husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser overholdes.

Vurdering

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte projekt anvender staldteknikker, som er beskrevet i Miljøstyrelsens teknologiblade og som er BAT for husdyrbruget.

Det bemærkes, at der i tillæg nr. 2 til miljøgodkendelsen fra 2015 blev vurderet, at der ikke skal stilles vilkår udover gældende Lovgivning. Dette er sket efter en afvejning af de miljømæssige fordele og ulemper ved anvendelse af fiberstrøelse.

Management

Ansøger oplyser:

- Alle dyr tilses minimum en gang dagligt og alle regler vedr. dyrevelfærd opfyldes.
- Staldene kontrolleres dagligt og der udføres små reparationer med det samme eller tilkaldes service.
- Den daglige drift af ejendommen drives efter principperne "Godt Landmandskab", således anlægget giver mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne.
- Der er en sundhedsaftale med dyrlæge, hvor besætningens generelle sundhed vurderes og hvor det enkelte dyr behandles efter behov. Medicinforbruget søges minimeret ved systematisk sundhedsrådgivning.
- Der tages i videst mulig omfang hensyn til naboer i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.
- Personalet på ejendommen bliver løbende efteruddannet, og der er fagkonsulenter tilknyttet ejendommen, som med faste intervaller gennemgår bedriften, herunder bl.a. optimering af fodersammensætningen.
- Foder tilpasses dyrenes behov og sundhed.
- Alle medarbejdere er instrueret i forsvarlig håndtering af forurenende stoffer herunder

gylle, kemikalier og brændstof.

- Al produktion tilrettelægges således at belastning af den enkelte medarbejder mindskes.
- Rengøring i og omkring bygningerne og silo, foretages jævnligt, med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold. Den jævnlige rengøring og visuelle kontrol sikrer bl.a. at der ikke opstår uhygiejniske forhold, ressourcspild eller punktforurening.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer således, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. management

Foder

Ansøger oplyser:

- Foderplanen udarbejdes i samarbejde med fodringsrådgiver og med anvendelse af nyeste viden indenfor kvægfodring. Foderet er, ved hjælp af foderplanerne, tilpasset de enkelte dyregruppers aktuelle behov. Derved undgås overforsyning med næringsstoffer, der vil ende som uudnyttet næringsstoffer i gyllen.
- Proteinindholdet i foderet optimeres løbende med henblik på reduktion af indholdet. Dette medfører at mængden af overskudsprotein i urinen reduceres og der vil dermed være en lavere ammoniakemission fra staldanlægget og mindre kvælstof i den samlede mængde af husdyrgødning.
- Fosforindholdet i foderet optimeres løbende med henblik på reduktion af indholdet. Dette medfører at mængden af fosfor i husdyrgødningen reduceres og der vil dermed være et lavere fosforindhold i den samlede mængde af husdyrgødning.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. foder.

Forbrug af energi og vand

Ansøger oplyser:

Energi

Energi anvendes primært til lys, malkeanlæg og linespil m.v.

Ved løbende reovering og reparation vil der være fokus på at vælge løsninger der minimerer energiforbruget f.eks. energibesparende lyskilder m.v.

Staldene er med naturlig ventilation, og der er derfor ikke energiforbrug til dette.

Varmegenindvinding fra mælkekølingen benyttes til opvarmning i staldanlægget.

Logistikken i forbindelse med afhentning af foder er indrettet, så afstanden giver færrest mulige driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

I ansøgt drift anslås det, at forbruget bliver ca 500.000 kWh årligt.

På baggrund af de energireducerende tiltag der anvendes på ejendommen og den fokus der er på besparelse af energi, vurderes det, at energiforbruget er på et acceptabelt lavt niveau og at ejendommen kun benytter den energi der er nødvendig for driften af husdyrbruget.

Vand

Vand anvendes primært til drikkevand til dyrene samt rengøring af stalde og malkeanlæg.

Ved løbende renovering og reparation vil der være fokus på at vælge løsninger der minimerer vandforbruget og vandspild. Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt. Der er opsat flydere i vandkarrene, der sikrer at vandkarrene ikke flyder over. Vandet fra mælkekølingen genbruges til drikkevand til køerne, hvorved vandforbruget minimeres. Vandforbruget registreres, så der kan reageres på unormalt vandforbrug.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommune vurdering, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. energi og vand for den type bedrift.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning

Ansøger oplyser:

På ejendommen produceres der kvæggylle og dybstrøelse.

Gyllen opbevares i de eksisterende gyllebeholdere på ejendommene og i lejede gyllebeholder.

Omrøring, pumpning og generel håndtering af husdyrgødning vil normalt foregå indenfor normal arbejdstid.

Dybstrøelse muges ud fra stalden til møddingsplads/container, hvorfra det afhentes af biogasanlæg få dage efter udmugningen. En mindre mængde fra småkalve bliver lagt på møddingsplads i kortere tid.

Gyllekanaler og dybstrøelsesarealer er etableret med tæt bund. Gylle og evt møddingssaft fra dybstrøelsesarealerne ledes via lukkede gyllerør til gyllesystem, der ligeledes er etableret med tæt bund. Det vurderes, at der ikke er risiko for forurening af jord, grundvand og overfladevand med gødningsstoffer fra husdyrbrugets anlæg.

Gyllebeholderne er stabile beholdere lavet af typegodkendt beton, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholdernes bund og vægge er tætte og beskyttet imod tæring. En gang årligt tømmes gyllebeholderne i forbindelse med den normale udbringning af gylle, hvorved gyllebeholderen visuelt kan kontrolleres for evt. skader. Der foretages lovpligtigt eftersyn og vedligeholdelse, hvilket betyder, at beholderne hvert 10 år bliver kontrolleret, for om der skulle være tegn på begyndende utætheder. Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle. Der føres logbog over gyllebeholderne med naturligt flydelag. Møddingspladsen er etableret med fast bund og med afløb til gyllesystem. En gang årligt tømmes møddingspladsen, hvorved den visuelt kan kontrolleres for evt. skader.

Det vurderes, at den daglige håndtering og opbevaringen af husdyrgødning i gyllebeholderne og på møddingspladsen ikke vil medføre en miljøbelastning af jord, grundvand og overfladevand og at omkringboende ikke bliver væsentligt generet af lugt eller fluer fra husdyrgødningen.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommune vurdering, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. opbevaring af husdyrgødning.

Fravalg BAT

Fravalg

På MST teknologiliste findes følgende ammoniakreducerende teknologier til brug på husdyrproduktioner med kvæg:

- Svovlsyrebehandling af kvæggylle

- Faste drænedede gulve

På ejendommen benyttes miljøteknologien "fast drænedede gulve med skraber" i den nye stald. Herudover er der dybstrøelsesareal til kælvnings- og aflastningsafdelingen, hvilket betragtes som BAT.

Svovlsyrebehandling (forsuringsanlæg) af kvæggylle i de nye stalde er fravalgt, da der ved brugen af fast drænedede gulve kun vil ske forsuring i tværkanaler og opbevaringsanlæggene, hvilket vurderes økonomisk uproportionalt.

I den eksisterende gamle stald vurderes det økonomisk uproportionalt at påsætte gylleforsuring. I den eksisterende kostald er der linespil i gyllekanalerne, hvorved der ikke kan påsættes gylleforsuring.

Herudover ønskes at leverer husdyrgødning til biogasanlæg, hvilket ikke er muligt, hvis gyllen er forsuret med svovlsyre.

Vurdering

Kommunen vurderer, at fravalget af gylleforsuring er velbegrundet, eftersom der ikke er proportionalitet mellem udgift og reduceret ammoniak. Det er derfor ikke påkrævet at anvende yderligere teknikker.

Alternative løsninger

Ansøger har oplyst, at placeringen af den nye kostald og kalvestald har været overvejet, men at den valgte placering, anses som værende mest hensigtsmæssig, i forhold til logistik og det omgivende miljø. Alternativet til denne miljøgodkendelse er at beholde den nuværende produktion.

I forhold til det omgivende landskab, naboer og andre interessenter i området, giver den valgte placering, det bedste samlede helhedsindtryk af husdyrbruget efter udvidelsen.

0-alternativ

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, som følge af ansøgte projekt, ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt (se den øvrige del af miljøvurderingen).

Det er endvidere, Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at de socioøkonomiske konsekvenser af 0-alternativet (fastholdelse af konstant produktionsniveau), vil være en begyndende afvikling af produktionen.

Samfundsmæssigt vil 0-alternativet, derfor kunne betyde færre arbejdspladser, dels på slagterierne, men også i virksomheder, såsom vognmænd, foderstoffer m.fl..

Det kan, som følge af 0-alternativ, forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

Egenkontrol

Der er stillet vilkår om, at husdyrbruget for egen regning skal eftervise, at de stillede støj- og vibrationskrav er overholdt, såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj og rystelser fra husdyrbruget, er velbegrundede.

Der er tilsvarende stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelse af lugtkilder, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra anlægget, er velbegrundede.

Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune at:

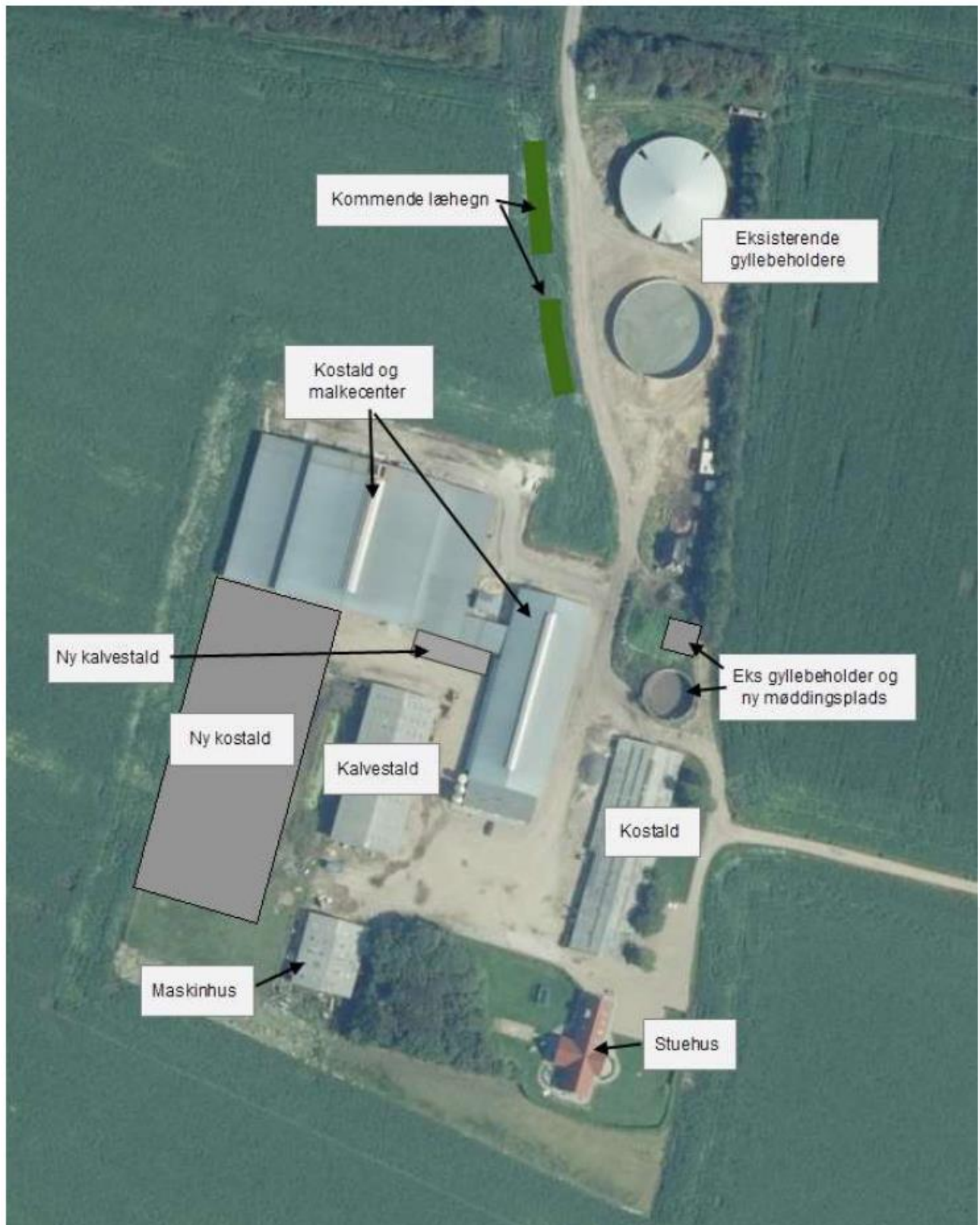
Udvidelsen af husdyrbruget, samt opførelse af ny kostald på 3.997 m² med et produktionsareal på 585 m² med dybstrøelse og 2.075 m² med fast drænet gulv med skraber og ajlefløb. Desuden en ny kalvestald på 184m² med et produktionsareal på 115 m² dybstrøelse kan tillades, idet udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, Kategori 1-, 2- og 3-Natur samt landskabelige værdier og kulturmiljøer.

Derudover er det vurderet, at udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3-områder, eller andre naturområder som er beskyttet mod tilstandsændring, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, eller særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning.

Endvidere er det vurderet, at det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug ikke vil have væsentlig virkning på de bestande af vilde planter, dyr (herunder Bilag IV-arter), eller deres levesteder, som de ovennævnte områder er udpeget på baggrund af.

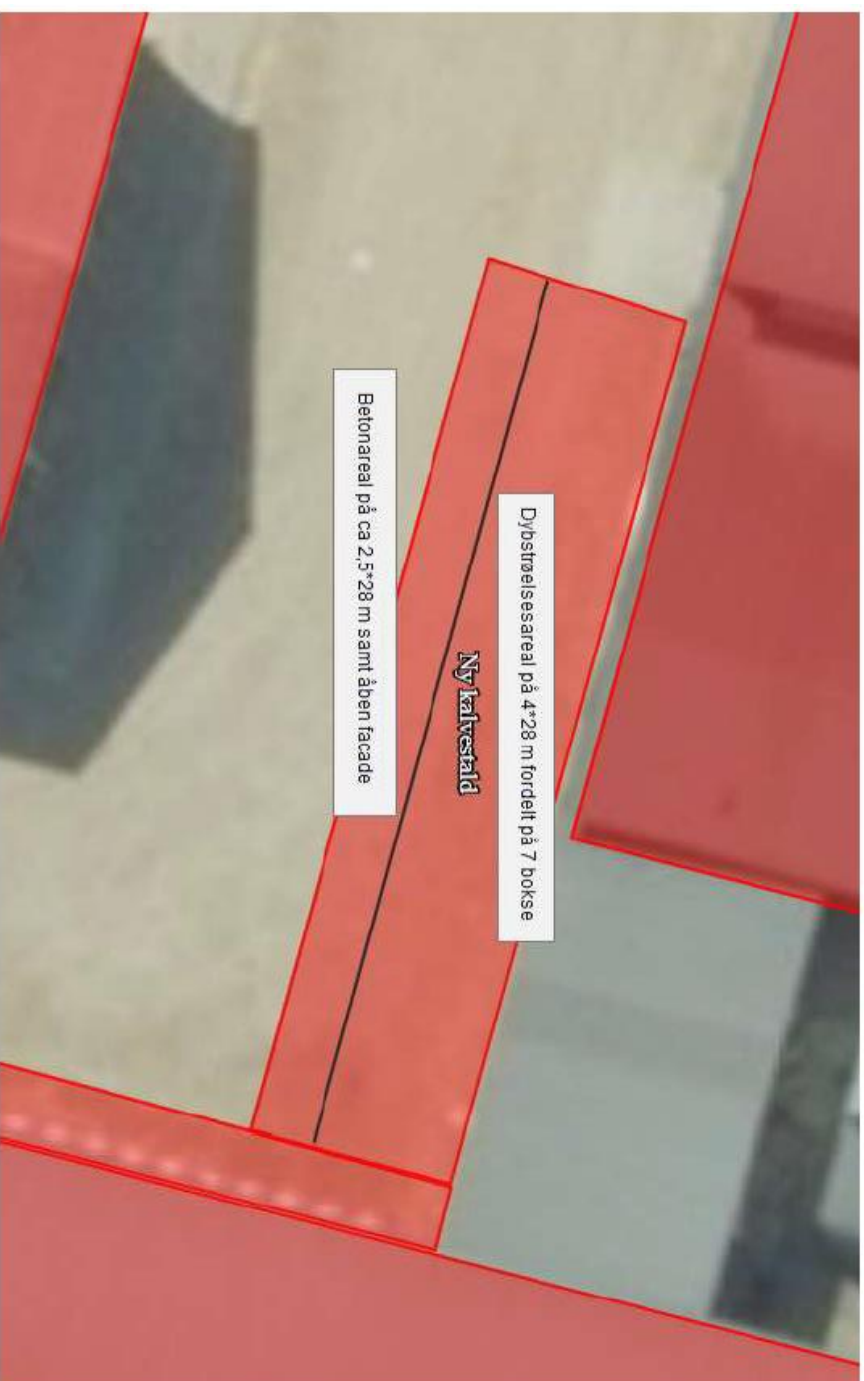
Der anvendes den bedst tilgængelige teknik, til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Bilag 1: Bygningsoversigt /indretning af stalde

Denne skitse udgør den forventede staldindretning af den nye kalvestald. I forbindelse med byggeriet kan der komme ændringer til indretningen, dog indenfor det ansøgte produktionsareal.

Bilag 2: Indretning af stalde

Ny stald på 3.997 m²

- Der bygges en ny stald til køer og kvier umiddelbart syd for den eksisterende kostald på Ca. 40*100 m, svarende til ca. 4.000 m².
- Stalden etableres med senge med fast drænet gulv i gangarealerne og et dybstrøelsesareal.
- Ved dybstrøelsesarealet er der en kort ædeplads med fastgulv, da dette staldsystem ikke findes i www.husdyrgodkendelse.dk er det oprettet som 100% dybstrøelse.
- Der er et produktionsareal i stalden på 2.075 m² med gyllesystem og 585 m² med dybstrøelse. Produktionsarealet udgør staldenes bruttoareal fratrukket foderbordet i midten af staldene samt arealet foran nakkebommene i sengene. Nakkebommen forventes sat 1,8 m fra bagkanten af sengen.
- Stalden får en benhøjde på ca. 4,0 m og en taghældning på 15-20 grader, hvorved højden på staldene bliver 11-12 m høj.
- Stalden etableres i jordfarver for bedst mulig indpasning i landskabet og sammenhæng med det eksisterende byggeri. Gavlen mod syd bliver forventeligt med betonelementer med grå søstensbelægning i ca. 2 m højde og mørkegrå stålplader i gavlspidserne. Facaderne bliver med et betonelement på 0,5-1 m, hvorefter facaderne bliver åbne op til tagudhæng for at opnå naturlig ventilation. Der bliver opsat gardiner der anvendes ved kulde eller blæsevejr. På taget lægges grå eternitplader eller grå stålplader. I tagryg opsættes ventilationskip der kommer ca. 0,5 m over tagryg. Stalden indgår i ansøgt drift.

Ny kalvestald på 184 m²

- Der bygges en ny kalvestald umiddelbart syd for den eksisterende kostald på ca. 6,5*28 m, svarende til ca. 182 m².
- Stalden etableres med bokse til kalve med et dybstrøelsesareal på 115 m². Foran dybstrøelsesarealet er der ca. 2,0-2,5 m betonareal. Der er afløb til eksisterende gyllesystem.
- Produktionsarealet udgør staldenes bruttoareal fratrukket betonarealet foran dybstrøelsesarealet.
- Stalden får en benhøjde mod syd på ca. 4,0 m og ensidig taghældning mod den eksisterende kostald på ca. 15-20 grader.
- Stalden etableres med åbne gavle og facade og med grå eternitplader eller grå stålplader på taget.
- Stalden indgår i ansøgt drift.

Eksisterende kostald på 3.443 m²

- Den eksisterende kostald er indrettet med senge samt spalter og linespil i gangarealerne. Stalden fortsætter uændret. Der er et produktionsareal i stalden på 2.450 m² med gyllesystem. Produktionsarealet udgør staldens bruttoareal fratrukket foderbordene, gangene til malkecenteret samt arealet foran nakkebommene i sengene. Nakkebommen er sat 2,0 m fra bagkanten af sengen. Stalden indgår i ansøgt drift, nudrift og 8 års drift.

Eksisterende stald med malkecenter på 1.409 m²

- Den eksisterende stald med malkecenter samt separation, nykælverhold m.v. er indrettet med senge med spalter med rundskyl i gangarealerne og et dybstrøelsesareal. Stalden fortsætter uændret.
Der er et produktionsareal i stalden på 285 m² med gyllesystem og 305 m² med dybstrøelsesareal.
Produktionsarealet udgør staldens bruttoareal fratrukket gangene til malkecenteret samt opsamlingspladsen og arealet foran nakkebommene i sengene. Nakkebommen er sat til 2,0 m fra bagkanten af sengen.
Stalden indgår i ansøgt drift, nudrift og 8 års drift.

Gammel kostald m senge og dybstrøelse

- Den eksisterende gamle kostald til goldkøer, kælvningsafdeling m.v. er indrettet med senge med spalter med rundskyl i gangarealerne og et dybstrøelsesareal. Stalden fortsætter uændret.
Der er et produktionsareal i stalden på 635 m² med gyllesystem og 135 m² med dybstrøelsesareal.
Produktionsarealet udgør staldens bruttoareal fratrukket foderbordet og arealet foran nakkebommene i sengene. Nakkebommen er sat til 1,7 m fra bagkanten af sengen.
Stalden indgår i ansøgt drift, nudrift og 8 års drift.

Eksisterende kalvestald og goldkostald på 1.041m²

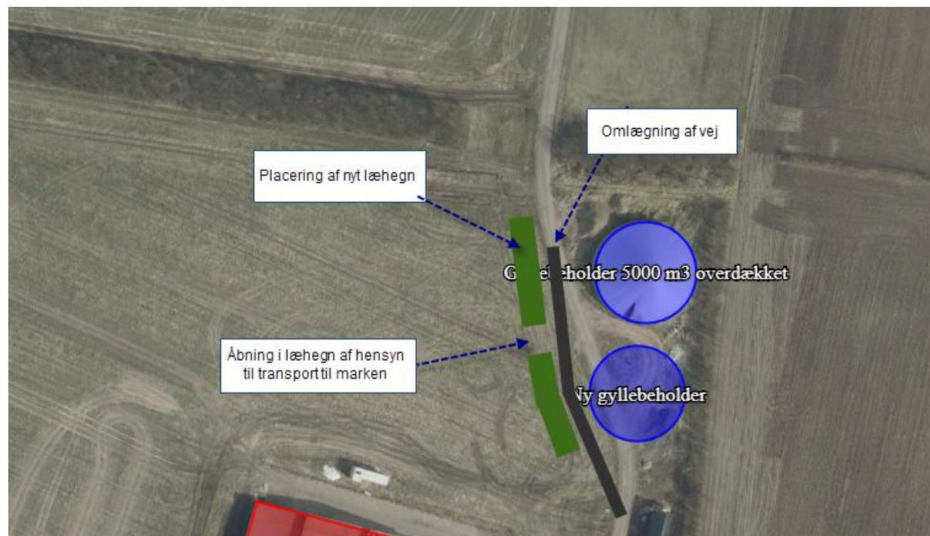
- Den eksisterende kalvestald og goldkostald er indrettet med dybstrøelse. Stalden fortsætter uændret.
Der er et produktionsareal i stalden er på 425 m² til kalve og 260 m² til køer med dybstrøelsesareal.
Produktionsarealet udgør staldens bruttoareal fratrukket driv- og mandskabsgange.
Stalden indgår i ansøgt drift og nudrift.

Kalvehytter på 90 m²

- De eksisterende kalvehytter på den vestlige side af malkecenteret fortsætter uændret med et produktionsareal på 60 m² til kalve med dybstrøelse. Produktionsarealet udgør kalvehytterne. Stalden indgår i ansøgt drift, nudrift og 8 års drift.

Bilag 3: Læhegn

Krav vedr. etablering af læhegn fra kommunens afgørelse om anmeldelse fra 2019

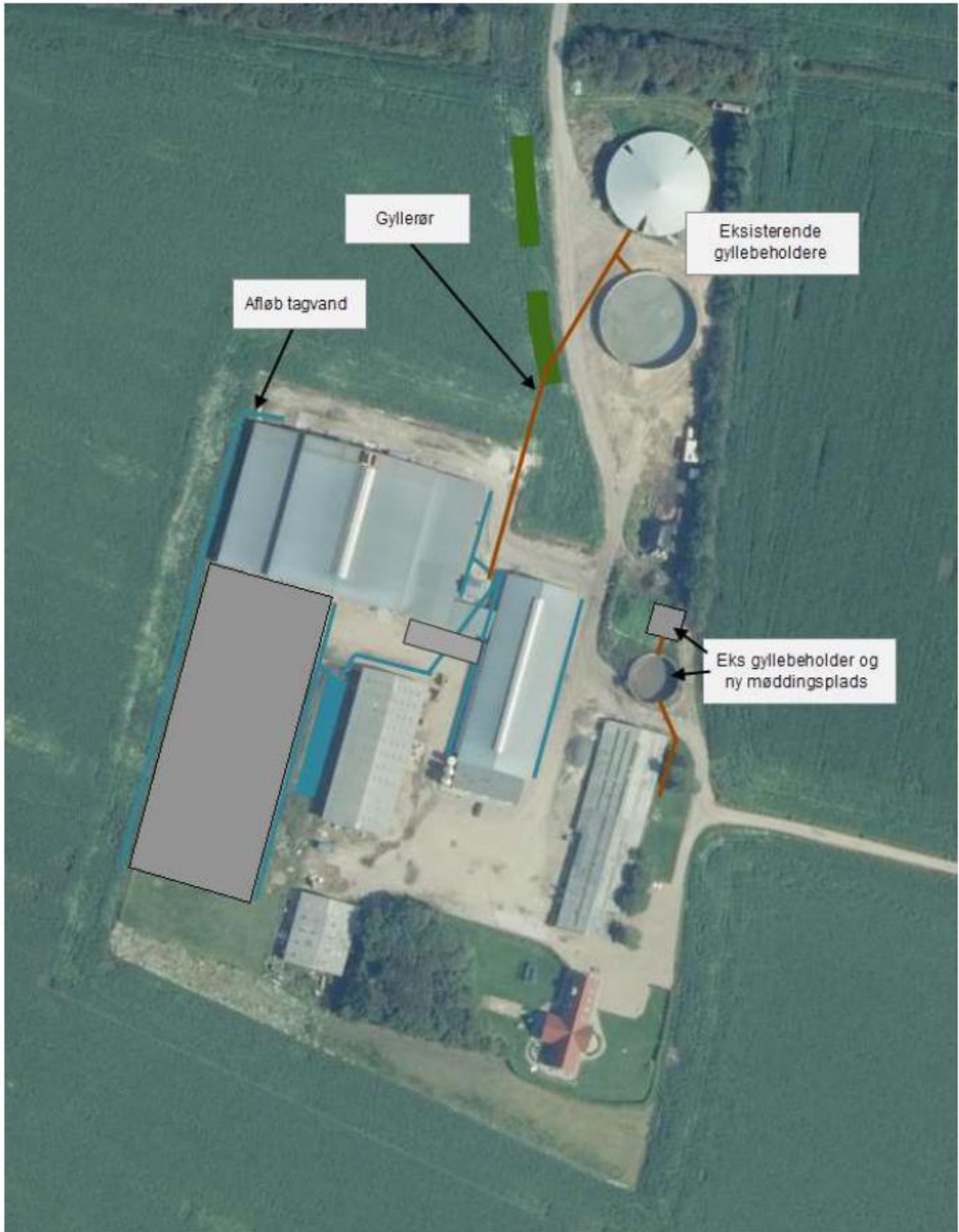

Læhegn der bør bevares

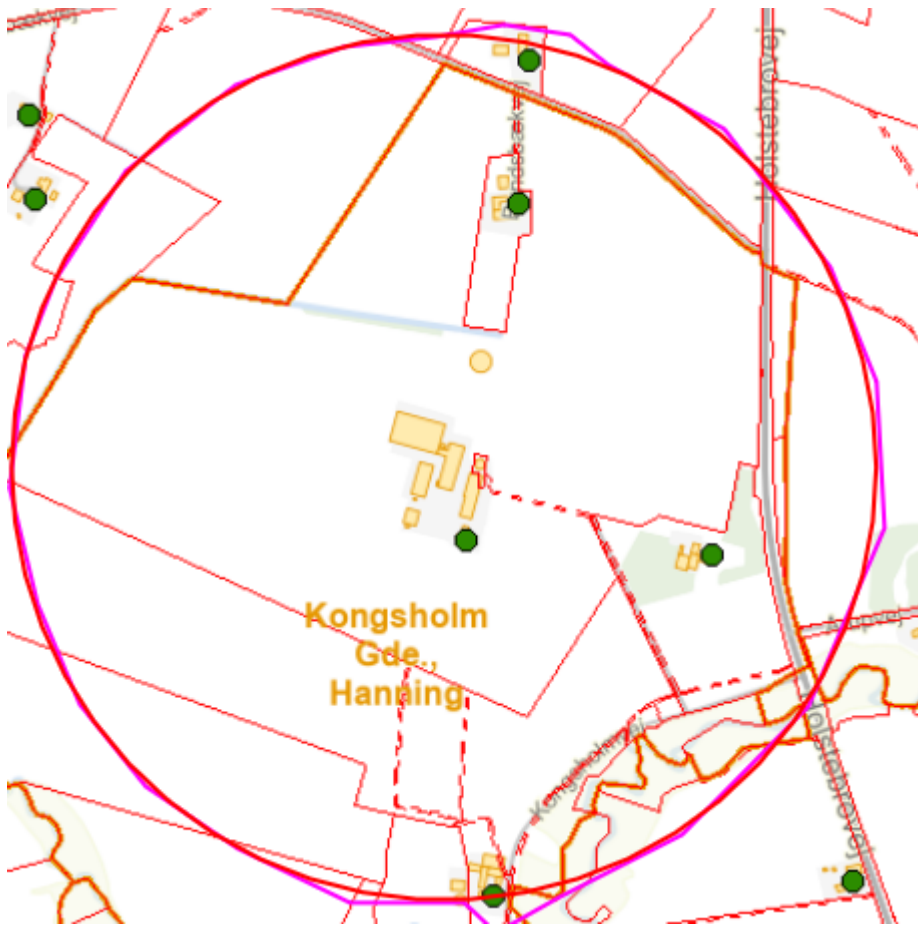

Bilag 4: Afløbsplan

Bilag 5: Adresser inden for konsekvensradius

Der er foretaget nabohøring inden for konsekvensradius på 658 meter fra lugtcentrum af anlægget. På nedenstående kort er konsekvensradius indtegnet.

Bilag 6: Natur

